

219
MINISTERUL DE INTERNE
SERVICIUL CULTURAL, PRESĂ ȘI EDITORIAL

SCOATETI

OTRAVA

DIN

ASCUNZISURI

N/450

63330

D 001450

CĂSĂTORIA ȘI MOARTEA LUI CHARLES LAFARGE

La începutul anului 1840, puțini oameni cunoșteau numele franțuzoaicei Marie Lafarge, în vîrstă de 24 de ani. Cîteva luni mai tîrziu, acest nume era pe buzele tuturor, nu numai la Paris, Londra, Berlin, Viena sau Roma, ci și la Petersburg și New York. Marie Lafarge, învinuită de a-și fi otrăvit soțul, Charles Lafarge, dobîndise faimă mondială.

Ca și în multe alte cazuri, părea curios de ce moartea unui om simplu (Charles Lafarge era un asemenea om), dintr-o localitate neînsemnată din provincia franceză Le Glandier, agita lumea în așa măsură. Oare agitația era cauzată de figura atrăgătoare și totuși misterioasă a tinerei soții pe care și-a adus-o Lafarge din Paris? Sau vilva a fost stîrnită de faptul că, în mod straniu, ucigașele care s-au folosit de otravă au atras întotdeauna mai mult atenția oamenilor asupra lor? Ori cauza trebuia căutată în faptul că procesul Lafarge a făcut ca o nouă știință, cea despre otrăvuri — sau toxicologia, cum i se spune — să se impună atenției și să se afirme? Multe milioane de oameni au aflat, pentru prima dată, că în fața instanțelor avea loc o adevărată paradă de medici și chimiști care încercau să dezvăluie secretul unei otrăvi. Cert este că noua știință, care luase avînt datorită dezvoltării chimiei, părea foarte misterioasă. Așa se explică de ce toxicologia a captat atenția multor oameni și a generat discuții furtunoase în cazul Mariei Lafarge.

Dar, să relatăm evenimentele în ordinea succesiunii lor.

Charles Lafarge era un tip grosolan, în vîrstă de 30 de ani, fiul unui turnător care își instalase cuptoarele de topit fierul în clădirea unei foste mănăstiri, ajungînd la bunăstare. Cînd a murit tatăl său, Charles Lafarge s-a căsătorit cu fiica unui bogătaş și a folosit zestrea soției pentru a extinde turnă-

toria. Dar, încă în timpul lucrărilor de extindere, soția sa a decedat, astfel că la începutul anului 1839 cuptoarele și-au încetat activitatea, iar Lafarge a fost asaltat de creditori. Apreciind că singura ieșire din această situație penibilă era căsătoria cu o altă femeie bogată, el l-a însărcinat pe un intermediar de căsătorii din Paris să-i caute o soție corespunzătoare. Oferta de căsătorie era făcută în ton cu firea sa lipsită de scrupule. Lafarge se lăuda a fi un mare industriaș și proprietarul unui castel din provincie. În august 1839 a intrat în legătură cu părinții adoptivi ai unei orfane, în vîrstă de 24 de ani, Marie Cappelle.

Marie (Fortunée) Cappelle era fiica unui colonel sărac însă îngîmfat peste măsură pentru că slujise pe timpul lui Napoleon. După moartea lui și a soției sale, părinții adoptivi ai Mariei, deși erau oameni fără stare, au trimis fata la școli bune, unde a fost crescută împreună cu fiice de aristocrați și de mari financieri. Acolo, această fată plină de sentimentele de îngîmfare și mîndrie nesănătoasă caracteristice tatălui ei a început să folosească toate mijloacele minciunii și înșelăciunii pentru a trece drept fiică dintr-o familie deosebit de bogată și nobilă, în scopul de a avea aceleași drepturi ca și celelalte fete bogate și nobile. După ce a terminat școala, a intrat tot mai adînc în lumea acestor închipiri și autosugestionări. Insuficient de frumoasă și bogată pentru a putea face la Paris o partidă strălucită, ea urmărea cu amărăciune crescîndă cum prietenele ei de la pension se căsătoresc cu aristocrați și se mută în castele. Cînd Charles Lafarge și-a făcut apariția la Paris, ea tocmai însoțea pe una din fostele colege, căsătorită cu viconte de Léautaud, la un castel de la țară. În timpul șederii ei la castel, au dispărut bijuteriile de familie ale vicontesei. Viconte l-a rugat pe șeful Sûreté-ului, Allard, să efectueze o cercetare. Acesta a ajuns la concluzia că numai Marie Cappelle, prietena vicontesei, a putut fura bijuteriile. Păgubașul însă nu și-a însușit această bănuială, a renunțat la cercetări și a trimis-o pe Marie înapoi la Paris. Aici părinții ei adoptivi au primit-o cu vestea că au aflat de un candidat la însoțitoare bogat.

Cînd Marie l-a văzut pe Charles Lafarge, l-a găsit vulgar și respingător, dar afirmația acestuia că este bogat și are un castel a fost suficientă ca ea să-și înăbușe adevăratele sentimente. Fără să stea pe gînduri, a consimțit să se mărite cu el, căsătoria avînd loc foarte repede. Imediat după aceasta, perechea inegală, însoțită de slujnica Mariei, Clémentine, a părăsit Parisul.

Pînă la sosirea lor în Le Glandier, Marie visa un castel mare unde să devină în sfîrșit stăpînă și unde să-și poată primi prietenele așa cum se cuvine. Dar deziluzia ei a fost nemărginită, Le Glandier prezentînd un peisaj trist. În locul unui castel a găsit a mănăstire pe jumătate dărăpănată, întunecată, umedă, murdară, cu o curte în care totul era în decădere. Șobolanii și șoarecii erau stăpînii încăperilor, fiind atît de numeroși încît au invadat chiar și în plină zi camera Mariei. Ea a dat peste rude lipsite de cultură, care i-au produs scîrbă. În locul bogăției la care se aștepta, n-a găsit decît datorii.

În prima noapte după sosire, Marie s-a încuiat cu Clémentine în dormitorul ei sărăcăcios și i-a scris soțului o scrisoare în care îl implora cu cuvinte desperate să divorțeze imediat, informîndu-l că, dacă nu va fi de acord cu întoarcerea ei imediată acasă, va înghiți arsenic. Această scrisoare a marcat năruirea visurilor ei de fată. După cîteva zile părea totuși că s-a liniștit. Lafarge, asaltat de creditori, era gata să facă orice sacrificiu, cu excepția unuia, acela de a renunța la tinăra lui soție. I-a promis că nu se va „atinge” de ea și că, de asemenea, va repara casa. I-a cumpărat un cal de călărie și a angajat servitorime.

În săptămîinile următoare, Marie a expediat scrisori rudelor și prietenelor, scrisori care ar fi produs mirare dacă destinarii ar fi cunoscut situația reală: în ele binecuvînta norocul care a dat peste ea la Le Glandier. Părea că se resemnează, că se împacă cu soarta și continuă jocul cu iluziile și autosugestiile. În mod surprinzător, l-a cedat mica sa avere lui Lafarge, iar acesta, avînd din partea ei scrisori de recomandare, a făcut dese deplasări la Paris pentru a pune mina pe sumele de bani necesare ieșirii din împas. Înaintea unei asemenea călătorii, la sfîrșitul anului 1839, Marie l-a declarat că îl va indica în testament drept moștenitor al averii ei, cerîndu-l în schimb ca ea să moștenească, în cazul morții lui, casa din Le Glandier. Lafarge i-a împlinit dorința, dar a făcut, în același timp, fără știrea ei, un al doilea testament, prin care dădea dreptul de moștenire mamei sale.

În timp ce Charles era la Paris și falsifica acolo diverse scrisori de recomandare, punînd pe ele semnătura Mariei, a primit din partea acesteia o serie de scrisori în care îi vorbea de dragostea pasionată pentru el de care era cuprinsă. Ca semn al dragostei, ea îi trimitea un portret pictat de o tinăra din casă, Anna Brun. Marie i-a cerut soacrei să pregătească prăjituri și cozonaci care să-i fie trimise lui Charles la Paris.

Într-o scrisoare îi comunica soțului că-l va trimite de crăciun un pachet cu prăjituri din care, în semn de prețuire, va mânca și ea.

Pachetul, expediat în 16 decembrie, a sosit la 18 decembrie la Paris, pe adresa lui Lafarge, care locuia la hotelul *L'Univers*, însă în el nu se aflau prăjiturile la care se referea Marie în scrisoare, ci un singur cozonac. Lafarge nu a acordat atenție acestui amănunt; a tăiat cozonacul și a mâncat o bucată mare. Scurt timp după aceea, se zvîrcolea din cauza unor crampe însoțite de vomă și diaree. O zi a stat în pat. O slăbiciune generală i-a cuprins membrele. Întrucât astfel de crize (ce semănau cu simptomele holerei) erau obișnuite în acele zile, a renunțat să consulte un medic. Crezând despre cozonac că a fost alterat, s-a mulțumit doar să-l arunce.

Întorcându-se la 3 ianuarie acasă, Lafarge se simțea încă slăbit și bolnav. La Paris reușise să pună mina pe 28.000 de franci și gândul că putea plăti datoriile cele mai urgente l-a făcut să uite de durerile sale fizice. Marie l-a primit cu amabilitate, l-a culcat în pat și l-a ospătat cu friptură de vînă pregătită cu ciuperci. Imediat după masă i-a venit din nou „boala pariziană”, cu vomă și crampe îngrozitoare. Încă în aceeași noapte a fost chemat Bardou, doctorul casei. Acesta, crezând și el că este vorba de un caz de holeră, n-a avut nici o bănuială când Marie i-a cerut o rețetă pentru procurarea de arsenic. Ea a motivat că are nevoie de otravă pentru a nimici șobolanii, care — după cum spunea — tulbură noaptea somnul pacientului.

În ziua următoare, starea sănătății lui Lafarge s-a înrăutățit. El avea dureri insuportabile la pulpe, îl chinuia o sete puternică și nu putea reține nici un fel de mâncare ce-i era servită. Toți locatarii casei și multe rude s-au adunat în jurul patului lui de suferință: Marie și slujnica ei Clémentine, mama lui Lafarge, surorile sale, precum și verișoara sa, tinăra Emma, singura persoană din familie care manifesta simpatie și chiar admirație față de Marie. Au venit și Anna Brun, pictorița, și Denis, secretarul și valetul lui Charles. Marie l-a dat bolnavului diferite băuturi și medicamente, în special o substanță numită *gummi arabicum*, despre care spunea că o folosește cu predilecție și o are întotdeauna asupra sa, într-o cutiuță din malahit. Nici de data aceasta nimeni n-a bănuțit nimic, cu toate că forțele lui Lafarge cedau repede. La 10 ianuarie a fost chemat un al doilea medic, Massénat, care, de asemenea, a crezut că este vorba de un caz de holeră și a prescris în ve-

derea întăririi bolnavului ouă proaspete bătute cu lapte. În timp ce Marie prepara alimentul recomandat, Anna Brun a văzut-o luând din cutiuța de malahit un praf alb, pe care l-a pus în lapte. La întrebarea pictoriței, ea a declarat că îndulcește laptele cu zahăr din flori de portocal. Mai târziu însă, uitându-se la paharul din care bolnavul a băut oțeva înghițituri, Anna Brun a observat fulgi albi ce pluteau pe suprafața laptelui și i s-a părut de neînțeles faptul că zahărul nu s-a topit în lapte.

Bănuitoare, ea i-a arătat fulgii doctorului Bardou, care, gustînd din lichid, a simțit un gust arzător, însă a afirmat că este vorba probabil de tenculala care a căzut din tavan în paharul cu lapte. Din această clipă Anna Brun a pîndit-o tot timpul pe Marie. A doua zi a observat că Marie toarnă un praf alb în supă pregătită de mama lui Lafarge. După prima înghițitură, bolnavul a strigat: „O, Marie, supă ce mi-o dai mă arde ca focul!” Anna Brun a ascuns restul de supă și a împărțit în cele din urmă mamei, surorilor și verișoarei lui Lafarge bănuțelile sale.

În seara zilei de 12 ianuarie, un viscol turbat gonea în jurul zidurilor vechii mănăstiri din Le Glandier. Lupii urlau. Vîntul bătea în rafale. Cu greu se poate imagina atmosfera care domnea în această casă bătrînă din clipa cînd la teama pentru viața bolnavului s-a adăugat bănuțala îngrozitoare că el putea fi victima propriei sale soții. Mama și sora lui Lafarge erau lîngă bolnav, cînd verișoara Emma a fugit la Marie pentru a-i aduce la cunoștință suspiciunile existente. Acestea au crescut cînd valetul lui Lafarge, Denis, le-a comunicat femeilor că Marie i-a trimis la 5 ianuarie pe grădinarul Alfred și la 8 ianuarie pe el însuși la farmacistul Eyssartier, în comuna Labersac, pentru a cumpăra arsenic contra șobolanilor. Lui Alfred i-a dat în acest scop o rețetă a doctorului Bardou, iar el, Denis, deși n-a primit nici o rețetă, a reușit totuși să cumpere 64 grame (un gran — 5 decigrame) de arsenic, otravă pe care i-a dat-o Mariei. La auzul acestor cuvînte, mama lui Lafarge s-a prăbușit la picioarele patului și și-a implorat fiul să nu mai accepte nici o mâncare gătită de mina soției sale.

Singura persoană care în această situație de confuzie și teamă generală și-a păstrat calmul a fost Marie Lafarge. Cu capul sus, ea a intrat în camera bolnavului și, în fața familiei, l-a chemat pe Alfred grădinarul, care a confirmat că personal a întrebuintat atît arsenicul cumpărat de el însuși cit și pe cel procurat de Denis pentru pregătirea unei paste contra șobola-

nilor. Un rest din această otravă mai era la el. Pe moment bănuiala a fost înlăturată, dar a reinviat când în ziua următoare s-a găsit un praf alb pe fundul paharului din care bolnavul băuse apă îndulcită cu zahăr.

În noaptea de 13 ianuarie a sosit un al treilea medic, Lespinasse. Descrierea simptomelor bolii lui Lafarge l-a convins pe medic că bolnavul a fost otrăvit. „Numai arsenicul produce asemenea simptome”, a declarat el. Era însă prea târziu: bolnavul nu mai putea fi salvat. La câteva ore după aceasta, în dimineața de 14 ianuarie, Charles Lafarge a murit.

Agitația din Le Glandier a fost de nedescris. Și de data aceasta o singură persoană și-a păstrat calmul, Marie Lafarge. În timp ce știrea că ea și-a omorât soțul a cuprins tot satul, Marie, ajutată de slujnica ei, Clémentine, s-a îmbrăcat în doliu, a pus ordine printre scripte și a trimis notarului ei testamentul lui Lafarge (fără să știe că acesta nu era valabil). Singura verișoara Emma a cerut permisiunea de a intra în camera ei. Sfîșiată de indoleli, fata i-a povestit că cumnatul lui Lafarge a plecat la Brives pentru a-l aduce pe judecătorul de pace cu jandarmii săi. Fidelă pe mai departe Mariei, deși se temea că învinuirile pot conține un grăunte de adevăr, fără să fie observată, Emma și-a însușit cutiuța de malahit a acesteia, deoarece credea că mai conține arsenic. A fost un gest de zel nechipzuit. Cam în aceleași momente Alfred grădinarul, cuprins de panică, a îngropat în grădină arsenicul pe care-l mai avea asupra lui.

Aceasta era situația când au sosit din Brives judecătorul Moran cu grefierul său Vicant și cu trei jandarmi. Marie Lafarge s-a prezentat în fața acestui om capabil, care a devenit nesigur în fața versatei parizienoe. Ea afișa o asemenea conduită, încît bărbatul a avut sentimentul că se află în fața unei femei adinec îndurerate și acuzată pe nedrept. Cu ezitare, a ascultat învinuirile familiei și a strins materialul probator pe care îl pregătise Anna Brun: laptele cu ouă, supa, apa îndulcită și vomismențele bolnavului. Moran a pus totul cu neglijență într-un coș. Alfred a indicat, după un scurt interogatoriu, locul din grădină unde a ascuns arsenicul, mărturisind în plus că a primit de la Marie Lafarge arsenic pentru a prepara pasta contra șobolanilor nu numai în ziua de 5 ianuarie, ci și pe la mijlocul lunii decembrie, după ce ea a fost personal în comuna Lubersac, la farmacie. De altfel, șobolanii au ocolit pasta otrăvită. Aceasta mai putea fi găsită în toată casa. Moran a ordonat ca pasta să fie strinsă și a trimis un jandarm la Lubersac pentru a-l audia pe farmacistul Eyssartier.

Jandarmul s-a întors cu vești sub impresia cărora Moran și-a modificat complet atitudinea față de Marie Lafarge: aceasta cumpăraseră o cantitate mare de arsenic la 12 decembrie 1839, adică cu câteva zile înainte de expedierea la Paris a pachetului cu cozonacul otrăvit. Mai mult, la 2 ianuarie 1840, cu o zi înainte de întoarcerea la castel a soțului ei, Marie s-a dus din nou personal la Lubersac și a cerut farmacistului arsenic „contra șobolanilor”.

Bănuitor, Moran a chemat medicul care l-au tratat pe Lafarge. Abia în ziua de 16 ianuarie, la prinz, Bardou, Massénat și Lespinasse au putut sosi la Le Glandier. Moran i-a însărcinat pe medici să facă autopsia cadavrului și să stabilească cauza morții, informîndu-i în același timp că știa de la niște prieteni că la Paris mulți medici au reușit să evedențieze prezența arsenicului nu numai în mâncăruri ci și în corpul oamenilor decedați, și că aceasta se poate face cu ajutorul unor procedee chimice. De asemenea, le-a spus că profesorii Devergie și Orfila obținuseră rezultate miraculoase în acest domeniu. El s-a interesat dacă medicul cunosc aceste probleme și dacă sînt capabili să aplice procedeele chimice în cazul Lafarge. Evident puși în încurcătură, dar prea mindri ca să-și recunoască neștiința, Bardou, Massénat și Lespinasse, după consfătuiri ținute în mare grabă, au declarat că sînt gata să execute la Brives cercetările necesare, însă doresc să-i consulte și pe colegii lor Lafosse și d'Albay, care au multă experiență în domeniul cercetărilor chimice.

★

Pentru a preciza stadiul în care se afla în acea clipă istorică toxicologia, este necesar să dăm puțin înapoi filele istoriei.

„Scoateți otrava din ascunzișuri, arătați-o lumii, și ea va fi spinzurată!”. Așa exclamase cu 100 de ani în urmă Henry Fielding, omul care a creat la Londra instituția *Bow-Street-Runners*-ilor¹⁾, atunci cînd medicii solicitați să demonstreze existența otrăvurilor în corpul unei victime n-au putut face acest lucru.

Trecuseră 30 de ani de cînd celebrul clinician olandez Hermann Boerhaave afirmase că diferite otrăvuri în „stare incandescentă sau vapoasă” pot produce tot atîtea mirosuri tipice.

¹⁾ A se vedea lucrarea „Urma care nu se șterge”, ediția 1972, pag. 55.

El a propus ca substanțele sau organele bănuite de a conține otravă să fie așezate pe cărbuni aprinși iar mirosul pe care îl emană să fie cercetat. Boerhaave a fost primul care a încercat să rezolve pe cale chimică problema demonstrării prezentei otrăvurilor. Dacă cineva a căutat până atunci modalități de a dovedi existența otrăvurilor în corpurile victimelor, atunci acesta a fost numai medicul judiciar care căuta otrava când autopsia cadavrele. În acea perioadă însă medicii judiciari erau lipsiți de realizările secolelor al XIX-lea și al XX-lea, potrivit cărora, făcând abstracție de câteva excepții, este imposibil ca în baza constatărilor patologice să se tragă concluzii privitoare la otrăviri. Cele câteva excepții se refereau la otrăvuri cauterizante (de exemplu acizi) ce dădeau naștere la distrugerii clare în țesuturi, precum și la unele care produceau inflamații. În afară de acestea, alte otrăvuri nu puteau fi descoperite în organismul victimei.

Încă în Roma antică, într-un amestec fatal de observații defectuoase, de misticism și de superstiții, era considerat otrăvit omul al cărui corp devenea după moarte „albastru-negru”, „pătat” sau „mirosea prost”. De asemenea, se credea, din superstiție, că inimile oamenilor otrăviți nu se distrug cînd sînt expuse focului.

Din vremuri străvechi istoria a consemnat existența otrăvurilor și multe crime comise cu ajutorul lor. Grecul Aristotel și romanul Celsus cunoșteau unele otrăvuri vegetale ca mă-selarița și cucuta. Ei erau însă mai familiarizați cu arsenicul, care în cursul veacurilor următoare va deveni „otrava otrăvurilor”. Chiar dacă stibiul, mercurul și fosforul au produs în adevăratul sens al cuvîntului recolte îngrozitoare de morți, din momentul în care în secolul al VIII-lea arabul Geber în a sa „bucătărie alchimică” a produs din arsenic pulberea albă, fără miros și fără gust — pulberea de arsenic —, aceasta s-a transformat într-un instrument fără seamăn al morții.

La diferite popoare se comiteau pe scară largă otrăviri cu arsenic și majoritatea rămîneau nedescoperite. Aceste asasinat-e le întîlnim în special la curțile regale și ducale ale Franței secolului al XIV-lea, exemplul lor fiind urmat de numeroși duci și prinți din timpul Renașterii Italiene și chiar de papi. Astfel, Papa Alexandru al VI-lea Borgia și fiul său Cesare au rămas în conștiința oamenilor ca otrăvitori, la fel ca și figura întunecată a Teofanei di Adamo, care, în secolul al XVII-lea, cu celebra ei *Aqua Tofana* (o soluție a arsenicului alb), nu numai că a comis ea însăși numeroase crime, dar a și făcut comerț

cu aceasta. Același lucru este valabil și pentru Marie Madeleine, marchiza de Brinvilliers, care, tot în acel secol, a omorît mai mulți oameni cu ajutorul apel cu arsenic. *Eau admirable*, și a făcut comerț cu ea. Acest arsenic alb a dobîndit în cele din urmă o faimă atât de îngrozitoare, încît a fost numit *Poudre de succession* (praful succesiunii), adică al celor care voiau să moștenească.

Oamenii știau că arsenicul este lipsit de miros și de gust, putînd fi amestecat ușor în supe, prăjituri și băuturi. Aproape toată lumea mai știa că simptomele produse de otrăvirile cu arsenic nu se puteau deosebi de cele ale bolilor mai răspîndite din acele timpuri, în special *Cholera nostras* (holera noastră), și că poliția și judecătorii nu dispuneau de mijloace pentru a putea dovedi incontestabil că o persoană a murit otrăvită cu arsenic. Dovada se putea face numai în cazurile în care erinina-lul se trăda singur prin aceea că cumpăra prea des otrava respectivă, sau cînd existau martori capabili să dovedească otrăvirea victimei.

La sfîrșitul secolului al XVIII-lea și începutul celui de-al XIX-lea, în acea perioadă în care aparatele polițienești ale țărilor din Europa începuseră să se formeze, un fizician din Berlin, Georg Adolph Welper, a lansat teoria potrivit căreia cadavrele oamenilor ce au murit otrăviți cu arsenic nu intră în putrefacție. Johann Daniel Metzger, care a fost începînd din 1779 profesor de medicină generală și medicină judiciară la Königsberg, a descris petele albastre de pe pielea cadavrelor și a declarat că acestea sînt consecințele tipice ale otrăvirilor cu arsenic. El confunda deci petele cadaverice naturale cu fenomenele toxice. Și totuși, în acea perioadă s-au ivit primele semne ale marii epoci a chimiei și toxicologiei.

Carl Wilhelm Scheele, farmacist în orașul suedez Köping, a făcut o observație de mare importanță. El a constatat că arsenicul alb se transformă prin adăugare de acid clorhidric sau acid azotic în acid arsenic. Cînd acest acid vine în contact cu zincul metalic, se dezvoltă un gaz extrem de toxic, care miroase a usturoi. Prin aceasta Scheele a descoperit hidrogenul arseniat, care va deține în toxicologie un rol important.

La aproximativ un deceniu după această descoperire, Samuel Hahnemann, creatorul de mai tîrziu al homeopatiei, devenit celebru în întreaga lume, a descoperit că arsenicul, în lichidele suspecte, printre care și în conținutul stîmăcilor al oamenilor otrăviți, se depune sub formă de reziduu gălbui,

El a propus ca substanțele sau organele bănuite de a conține otravă să fie așezate pe cărbuni aprinși iar mirosul pe care îl emană să fie cercetat. Boerhaave a fost primul care a încercat să rezolve pe cale chimică problema demonstrării prezenței otrăvurilor. Dacă cineva a căutat până atunci modalități de a dovedi existența otrăvurilor în corpurile victimelor, atunci acesta a fost numai medicul judiciar care căuta otrava cînd autopsia cadavrele. În acea perioadă însă medicii judiciari erau lipsiți de realizările secolelor al XIX-lea și al XX-lea, potrivit cărora, făcînd abstracție de câteva excepții, este imposibil ca în baza constatărilor patologice să se tragă concluzii privitoare la otrăviri. Cele câteva excepții se refereau la otrăvuri cauterizante (de exemplu acizi) ce dădeau naștere la distrugerii clare în țesuturi, precum și la unele care produceau inflamații. În afară de acestea, alte otrăvuri nu puteau fi descoperite în organismul victimei.

Încă în Roma antică, într-un amestec fatal de observații deficiente, de misticism și de superstiții, era considerat otrăvit omul al cărui corp devenea după moarte „albastru-negru”, „pătat” sau „mirosea prost”. De asemenea, se credea, din superstiție, că inimile oamenilor otrăviți nu se distrug cînd sînt expuse focului.

Din vremuri străvechi istoria a consemnat existența otrăvurilor și multe crime comise cu ajutorul lor. Grecul Aristotel și romanul Celsus cunoșteau unele otrăvuri vegetale ca măselinele și cucuta. Ei erau însă mai familiarizați cu arsenicul, care în cursul veacurilor următoare va deveni „otrava otrăvurilor”. Chiar dacă stibiul, mercurul și fosforul au produs în adevăratul sens al cuvîntului recolte îngrozitoare de morți, din momentul în care în secolul al VIII-lea arabul Geber în a sa „bucătărie alchimică magică” a produs din arsenic pulberea albă, fără miros și fără gust — pulberea de arsenic —, aceasta s-a transformat într-un instrument fără seamăn al morții.

La diferite popoare se comiteau pe scară largă otrăviri cu arsenic și majoritatea rămăneau nedescoperite. Aceste asasinat le întîlnim în special la curțile regale și ducale ale Franței secolului al XIV-lea, exemplul lor fiind urmat de numeroși duci și prinți din timpul Renașterii Italiene și chiar de papi. Astfel, Papa Alexandru al VI-lea Borgia și fiul său Cesare au rămas în conștiința oamenilor ca otrăvitori, la fel ca și figura întunecată a Teofanei di Adamo, care, în secolul al XVII-lea, cu celebra ei *Aqua Tofana* (o soluție a arsenicului alb), nu numai că a comis ea însăși numeroase crime, dar a și făcut comerț

cu aceasta. Același lucru este valabil și pentru Marie Madeleine, marchiza de Brinvilliers, care, tot în acel secol, a omorât mai mulți oameni cu ajutorul apei cu arsenic. *Eau admirable*, și a făcut comerț cu ea. Acest arsenic alb a dobîndit în cele din urmă o faimă atît de îngrozitoare, încît a fost numit *Poudre de succession* (praful succesiunii), adică al celor care voiau să moștenească.

Oamenii știau că arsenicul este lipsit de miros și de gust, putînd fi amestecat ușor în supe, prăjituri și băuturi. Aproape toată lumea mai știa că simptomele produse de otrăvirile cu arsenic nu se puteau deosebi de cele ale bolilor mai răspîndite din acele timpuri, în special *Cholera nostras* (holera noastră) și că poliția și judecătorii nu dispuneau de mijloace pentru a putea dovedi incontestabil că o persoană a murit otrăvită cu arsenic. Dovada se putea face numai în cazurile în care criminalul se trăda singur prin aceea că cumpăra prea des otrava respectivă, sau cînd existau martori capabili să dovedească otrăvirea victimei.

La sfîrșitul secolului al XVIII-lea și începutul celui de-al XIX-lea, în acea perioadă în care aparatele polițienești ale țărilor din Europa începuseră să se formeze, un fizician din Berlin, Georg Adolph Welper, a lansat teoria potrivit căreia cadavrele oamenilor ce au murit otrăviți cu arsenic nu intră în putrefacție. Johann Daniel Metzger, care a fost începînd din 1779 profesor de medicină generală și medicină judiciară la Königsberg, a descris petele albastre de pe pielea cadavrelor și a declarat că acestea sînt consecințele tipice ale otrăvirilor cu arsenic. El confunda deci petele cadaverice naturale cu fenomenele toxice. Și totuși, în acea perioadă s-au ivit primele semne ale marilor epoci a chimiei și toxicologiei.

Carl Wilhelm Scheele, farmacist în orașul suedez Köping, a făcut o observație de mare importanță. El a constatat că arsenicul alb se transformă prin adăugare de acid clorhidric sau acid azotic în acid arsenic. Cînd acest acid vine în contact cu zincul metalic, se dezvoltă un gaz extrem de toxic, care miroase a usturoi. Prin aceasta Scheele a descoperit hidrogenul arseniat, care va deține în toxicologie un rol important.

La aproximativ un deceniu după această descoperire, Samuel Hahnemann, creatorul de mai tîrziu al homeopatiei, devenit celebru în întreaga lume, a descoperit că arsenicul, în lichidele suspecte, printre care și în conținutul stomacal al oamenilor otrăviți, se depune sub formă de reziduu gălbui,

dacă i se adaugă puțin acid clorhidric și hidrogen sulfurat. De atunci și hidrogenul sulfurat a devenit un reactiv indispensabil pentru descoperirea otrăvurilor metalice.

În 1787, Johann Daniel Metzger, care în aprecierea petelor cadaverice a greșit atât de mult, a descoperit un fenomen ciudat. Încălzind substanțe bănuite că conțin arsenic pe cărbuni de lemn și ținând în aburii ce se produceau o placă de oupru, aceasta se acoperă, în cazul prezenței arsenicului, cu un strat alburiu. Dacă o eprubetă din sticlă se umplea cu arsenic alb și i se adăugau cărbuni de lemn, iar eprubeta era încălzită până când cărbunii deveneau incandescenti, vaporii arsenicului, în momentul în care treceau peste cărbuni, se transformau din nou în arsenic care se depunea pe părțile superioare, mai reci, ale eprubetei, sub forma unor pete negre până la negru-brun, metalice, așa-numite „oglinzi”.

Toate acestea au fost doar începuturi, primele pătrunderi în lumea otrăvurilor. Mai târziu tot un german, Valentin Rose, asistent la Colegiul medical din Berlin, a făcut în anul 1806 primii pași pe drumul descoperirii arsenicului în interiorul organelor umane, mai ales în intestine și pereții stomacali, atunci când în stomac nu se mai găsea arsenic întrucât otrava era deja absorbită. Rose a tăiat în bucăți stomacul unui om otrăvit și l-a fiert în apă distilată, obținând un „terci” pe care l-a supus mai multor filtrări. Apoi a tratat „terciul” cu acid azotic, pentru a distruge „materia organică”, adică însuși stomacul, în așa fel încât să rămână numai substanța otrăvitoare care era căutată. Tot cu acest prilej Rose a obținut, cu ajutorul carbonatului de potasiu și al apei de var, un reziduu pe care l-a uscat și l-a pus, după exemplul lui Johann Daniel Metzger, într-o eprubetă împreună cu cărbune de lemn. Încălzind încet eprubeta, s-a format acea oglindă metalică care trăda prezența arsenicului.

Cîteva ani mai târziu, calea progresului a trecut din Germania în Franța. Aici s-a ivit un om care a devenit celebru datorită nu numai diverselor sale experiențe și descoperiri, ci și talentului ce l-a dovedit în verificarea și orinduirea rezultatelor obținute în toată lumea, om care a dobândit, pe bună dreptate, titlul onorific de „strămoș al toxicologiei”. Acest cercetător celebru a fost Mathieu Joseph Bonaventure Orfila. Când Orfila, în vîrstă de 26 de ani, a publicat în 1813 prima parte a operei sale în două volume *Traité des poisons... ou toxicologie générale* (Tratat despre otrăvuri... sau toxicologie generală) medici, juriștii și polițiștii din toată Europa care aveau tangență

cu probleme legate de otrăvă au devenit atenți. Apăruse prima lucrare de însemnătate internațională care cuprindea tot ce era cunoscut în acele zile despre otrăvuri.

Orfila s-a născut în 1787 pe insula Minorca. De timpuriu s-a trezit în el o mare pasiune pentru chimie și medicină. A studiat aceste științe la Valencia și Barcelona. El s-a consacrat studiului lucrărilor unor mari oameni de știință, ca Lavoisier și Berthollet, și s-a simțit după scurt timp superior profesorilor săi spanioli, care propovăduiau teze de mult perimate despre cele patru elemente de bază ale lumii: focul, pămîntul, aerul și apa. Întruchit în Spania nu a mai avut ce învăța, a plecat la Paris, unde a devenit, în 1811, doctor în medicină. Lipsit total de mijloace financiare, însă chinat de o curiozitate arzătoare în legătură cu secretele chimiei, și-a instalat un laborator în locuința sa, îndreptîndu-și din ce în ce mai mult atenția spre studiul otrăvurilor. Încă la vîrsta de 24 de ani el ținea cursuri particulare de chimie și toxicologie. Datorită experiențelor pe care le executa cu acest prilej, cursurile sale s-au transformat în adevărate senzații. Opera sa despre otrăvuri, amintită mai sus, al cărei al doilea volum a apărut în 1815, a avut același efect senzational. În 1817 a apărut a doua sa lucrare: *Éléments de chimie appliquée à la médecine et aux arts* (Elemente de chimie aplicate medicinei și artelor). Orfila a fost numit în 1819 profesor de chimie medicală (mai tîrziu judiciară) la Universitatea din Paris. În 1823 apare o altă operă a sa, *Leçons de médecine légale* (Lecții de medicină legală). Încă de atunci el a fost considerat — cu toate că s-a ocupat în același timp și de medicina judiciară, fiind unul din cei mai mari pionieri ai ei — drept primul expert toxicolog din Europa. Falma și ambiția sa nelămurită l-au făcut să ajungă în fruntea facultății medicale pariziene, fiind numit în 1831 decanul ei.

În pas cu epoca, marea majoritate a lucrărilor lui Orfila au fost consacrate arsenicului. El a strîns și verificat toate cunoștințele existente pe această linie în Franța și în alte țări. Cu ajutorul unor elini otrăviți a demonstrat că arsenicul pătrunde din stomac și intestine în ficat, splină, rinichi și chiar în nervi. Dacă în stomac nu mai putea fi descoperit nici un rest de otrăvă, atunci ficatul, splina și alte organe din corpul omului îi trădau existența. Orfila a îmbunătățit metoda lui Valentin Rose. El trata țesuturile umane sau animale cu salpetru plină cînd acestea se carbonizau complet. Cu cît mai completă era distrugerea „materiei cărnose” care conținea arsenic, cu atît mai ușor și mai perfect se putea face dovada existenței

lui. Acest lucru era valabil și pentru cercetarea conținutului stomacului și intestinelor, care aveau câteodată atâtea grăsimi și albumine încât nu voia să „cedeze și să elibereze” arsenicul. Metoda lui Hahnemann nu dăduse rezultate în asemenea cazuri, întrucât hidrogenul sulfurat nu lăsa arsenicul să se depună sub formă de reziduu galben; în plus, existau componente ai fierii care sub influența hidrogenului sulfurat produceau un reziduu galben, solubil în amoniac, ce dădea impresia de arsenic, cu toate că nu era vorba de această substanță.

Erorile — și posibilitățile ca acestea să apară — care au însoțit evoluția toxicologiei (la fel ca și evoluția medicinei judiciare) și-au făcut simțit efectul. Orfila a pretins că pentru demonstrarea prezenței arsenicului, orice reziduu galben, chiar dacă s-a dizolvat în amoniac, să fie verificat din nou. Pentru el arsenicul exista numai atunci când reziduu galben producea în tubul incandescent o oglindă metalică și dacă, cu ajutorul reactivilor, se putea dovedi că această oglindă metalică este compusă într-adevăr din arsenic.

Rezultatele obținute, deși importante, nu erau pe deplin mulțumitoare. Orfila s-a lovit mereu de granițe pe care nu le-a putut trece, a dat de enigme pe care nu le-a putut rezolva. La unele animale pe care le-a otrăvit în fața ochilor elevilor săi, cu toate eforturile depuse, nu a putut regăsi ulterior otrava. De ce? Care era cauza? S-a transformat oare otrava în corp? Sau datorită vomiei și diareei produse înainte de moarte otrava a fost eliminată din corp, lăsând urme reduse care cu ajutorul metodelor folosite până atunci nu puteau fi demonstrate? Trebuiau deci căutate alte metode, în măsură să descopere și cea mai minuscule urmă de arsenic. Dar nu Orfila, ci un alt om a trebuit să facă această descoperire: este vorba de chimistul englez James Marsh, care pe vremea aceea era angajat la arsenalul regal britanic din Woolwich, lângă Londra.

James Marsh avea 42 de ani când a luat contact, în 1832, cu un omor comis cu otravă. Nu departe de Woolwich, la Plumstead, a decedat în împrejurări misterioase un fermier bogat, George Bodle. Vome, crampe, diaree și slăbiciuni în membre au precedat moartea sa. Primele simptome ale bolii s-au ivit după ce și-a băut cafeaua matinală. Soția, fiica sa, nepoțica lui surdo-mută și servitoarea, Sophia Taylor, au fost de asemenea cuprinse de dureri trecătoare.

Judecătorul de pace Slace și polițistul Morris au avut imediat bănuieli. Ei cunoșteau atmosfera de la ferma Bodle. Fermierul, în vîrstă de 60 de ani, exercitase o domnie tiranică

asupra membrilor familiei. Fiul său, John Bodle (numit „John mijlociul”), care împreună cu întreaga sa familie ducea o existență mizerabilă, trăind mai rău ca un argat, aștepta nerăbdător și amărit decesul tatălui. În schimb nepotul mortului, „John cel tinăr”, trăia ca un parazit și era mereu în criză de bani.

Bănuielile judecătorului s-au întărit atunci când a fost informat despre o conversație purtată între „John cel tinăr” și mama sa, în cursul căreia au fost auzite cuvintele: „Aș dori ca bătrînul să moară odată, atunci am avea cîteva mii de lire sterline anual”. Scurt timp după aceasta s-a aflat că un farmacist li vînduse lui „John cel tinăr”, în cursul săptămînii precedente, de două ori, arsenic, pentru a fi folosit ca otravă contra șobolanilor.

Slace, care făcea parte din rîndul celor mai progresiști judecători de pace din zilele sale, a dat ordin ca vasul pentru fiert cafea să fie sigilat iar chirurgical Butler să execute autopsia cadavrului. Cafeaua și intestinele bătrînului Bodle au fost predate lui James Marsh, care pe vremea aceea era foarte ocupat cu munca la arsenal. Altă soluție nu exista însă, întrucît judecătorul nu avea la dispoziție un alt chimist competent. Marsh și-a întrerupt îndispus munca. El a studiat metodele de evidențiere a prezenței arsenicului, care fuseseră elaborate în Germania, și, folosindu-le, a descoperit, atât în cafea cit și în conținutul stomacal, urme de arsenic. A reușit, de asemenea, să-l convingă pe Slace că este vorba de un omor, astfel că „John cel tinăr” a fost învinuit. Însă la procesul care a avut loc la 12 decembrie 1832, cunoscuta aversiune a publicului britanic față de poliție și de „probele științifice” a ieșit victorioasă.

Pentru jurați, „precipitat galben”, „hidrogen sulfurat” și „amoniac” au fost lucruri de neînțeles, care aduceau a ceva magic. Ei au vrut „să vadă” arsenicul și, neputîndu-l vedea, l-au declarat nevinovat pe „John cel tinăr”. Abia după 10 ani, cu prilejul unui alt proces în care a fost condamnat pentru șantaj la 7 ani închisoare urmată de deportare în colonii, acesta a recunoscut că și-a ucis bunicul.

Achitarea criminalului a jignit mîndria de chimist a lui James Marsh, dar l-a și îndirjit, determinîndu-l să caute o metodă cu ajutorul căreia arsenicul să poată fi făcut vizibil în mod incontestabil; atât de vizibil, încît să fie văzut chiar și de jurați nerozi.

Marsh a găsit în biblioteca arsenalului lucrările lui Carl

W. L. e. n. Su re le care su rse se des pie d o z, itare a g a z d i n d e
h i d r o g e n a r s e n i a t. D e d o t e l e d e s p i n s e d e M a i s e d i n a c e s t e
l u o r a r i a u f o s t a t i t d e s i m p l e, i n c i t O r f i l a n u s i - a p u t u t m e r t a
n e d a l a c a r l a n t i c l e s. D a c i a d i n t r i n l a u n l l d e c o n
t r e a s e c p u t i n a d s a f o r t e s a t a c d e t r i d r e s z n e a t o n e
s a d e v e r e d r o a t a c a t a d z a n e c u a c d a h i d r o
g e n. A c s a s e m o r a c u a r s e n i a t, f i n e a z i t d r o g e n
a s u r s e c o c c i d e n t a l e s u t f i n a l e g e r t u n d g a z u
r e l e c o n t i n u a p u l m a n d o t r o n e t s e d s c a p t a d i n n e u n
h i d r o g e n s i a r s e n i e, j a r a r s e n i c u l m e t a l i c p o a t e f i c a p t a t s i
s t r i n s.

‘‘care trebuie avertate de alina, a se averta, averta
intinat, averta spina, averta averta averta averta
avertata averta. O faza averta averta averta averta
zate prin averta averta averta averta averta averta
averta averta averta averta averta averta averta averta
averta averta averta averta averta averta averta averta
averta averta averta averta averta averta averta averta

apărătorilor lor, dindu-le posibilitatea să ridice fel de fel de
pretexte cu care să înlăture bănușele că în corpurile victimelor
se află arsenic

Într-o zi la masa de deosebit, Orfila s-a apucat de
trăsa doborâșii. De la spital și de la morminte le-
au adus oase. Orfila le-a studiat și a confirmat din nou cele
declarat de Couerbe: da, există arsenic „natural”. Însa Orfila
nu era mulțumit cu acest rezultat. Poate, s-a gândit el, este
vorba de arsenicul cu care bolnavii au fost tratați contra can-
cerului și al altor vene...? Poate este vorba de arsenic din
medicamente? Poate bolnavii au mâncat piine făcută din boabe
de grâu tratate cu arsenic? Poate nu este
nimic din toate acestea, ci de arsenic pur, din pământ
de om din natură și depozitat în organism?

Orfila a început să studieze pe rând toate
posibilitățile. A găsit că arsenicul din pământ
nu este în stare să pătrundă în organism și a
găsit că arsenicul din medicamente este
de asemenea în stare să pătrundă în organism. A găsit
de asemenea că arsenicul din boabe de grâu
nu este în stare să pătrundă în organism. A găsit
de asemenea că arsenicul din pământ este în stare
să pătrundă în organism. A găsit de asemenea
că arsenicul din medicamente este în stare să
pătrundă în organism. A găsit de asemenea
că arsenicul din boabe de grâu este în stare
să pătrundă în organism. A găsit de asemenea
că arsenicul din pământ este în stare să
pătrundă în organism.

ne lovim zi de zi — explica el — este
imposibil să găsim arsenic în organismul
omului. Poate că arsenicul din pământ
nu este în stare să pătrundă în organism
și că arsenicul din medicamente nu este
în stare să pătrundă în organism. Poate
că arsenicul din boabe de grâu nu este
în stare să pătrundă în organism. Poate
că arsenicul din pământ este în stare
să pătrundă în organism. Poate că
arsenicul din medicamente este în stare
să pătrundă în organism. Poate că
arsenicul din boabe de grâu este în stare
să pătrundă în organism. Poate că
arsenicul din pământ este în stare să
pătrundă în organism.

Arta era studiu de toxicologie în ziua de 16

ianuarie 1841 când doctorul Orfila a dat
la doctorul Saubert pentru a fi analizat
un cadavru de om.

★

Orfila a dat un raport pe care l-a dat
pe mâna lui în care nota că arsenicul
și la spinare era puțin de la 100, pentru descoperirea otrăvii,
însă raportul pe care l-a predat judecătorului la 22 ianuarie
1840 este următorul:

În raportul de toxicologie pe care l-a dat
Orfila, el a scris că arsenicul este în stare
să pătrundă în organism și că arsenicul
din medicamente este în stare să pătrundă
în organism. Poate că arsenicul din boabe
de grâu este în stare să pătrundă în
organism. Poate că arsenicul din pământ
este în stare să pătrundă în organism.

Câtă vreme 1836 trecuseră patru ani, știrea despre in-
ția lui J. — lăsarh nu pătrunsese în Le Glandier. Tot ce
au găsit doctorii în cărțile vechi de specialitate pe care și le-au
găsit în bibliotecă a fost că arsenicul este în stare
să pătrundă în organism și că arsenicul
din medicamente este în stare să pătrundă
în organism. Poate că arsenicul din boabe
de grâu este în stare să pătrundă în
organism. Poate că arsenicul din pământ
este în stare să pătrundă în organism.

Într-o zi la masa de deosebit, Orfila s-a
apucat de trăsa doborâșii. De la spital și
de la morminte le-au adus oase. Orfila
le-a studiat și a confirmat din nou cele
declarat de Couerbe: da, există arsenic
„natural”. Însa Orfila nu era mulțumit
cu acest rezultat. Poate, s-a gândit el,
este vorba de arsenicul cu care bolnavii
au fost tratați contra cancerului și al
altor vene...? Poate este vorba de
arsenic din medicamente? Poate bolnavii
au mâncat piine făcută din boabe de
grâu tratate cu arsenic? Poate nu este
nimic din toate acestea, ci de arsenic
pur, din pământ de om din natură și
depozitat în organism?

chamat la Tulle.

Cîteva clipe a domnit în sala tribunalului o liniște sătore, după care au izbucnit aplauze furtunoase. Paillet, Curçin, de Barny, a reușit cu greu să restabilească ordine.

Problema demonstrării științifice a prezentei otrăvii a devenit centrul procesului, dar altfel decât prevăzuse Decoux. Cu fața devenită palidă, el a cerut o întrerupere a ședinței. Cînd ea a fost reluată, acesta își revenise din surpriză. El a declarat că acuzaarea are alt de puțin de îndoieli în privința vinei Mariei Lafarge, întrucît este pe deplin de acord cu analize chimice noi efectuate de domnii Orfila și Marsh. Nu consideră însă necesar a cere deplasarea savantului din Paris. De altfel, acuzaarea a invitat doi vestiți farmaciști, Dubois (tatăl și fiul), precum și pe chimistul Dupuytren din Limoges, și aceștia s-au prezentat.

Paillet a protestat zadarnic. El a cerut din nou audierea lui Orfila, declarînd că medicii provinciali și-au demonstrat în

cazurile de otrăvire, că au fost aduși și în sarcinați cu efectuarea unei noi expertize. „Bine, a exclamat

Paillet, dar dacă nu mai este nimic de cercetat, atunci

se poate continua audierea domnului Orfila în toate cazurile cînd el va fi prezent, pentru a se putea continua analizele. Dar dacă el nu va fi prezent, atunci procesul va fi întrerupt și se va consuma întregul material”

Deși procesul a continuat, era clar că nu mai era în măsură să indice vasele care auseseră păstrate parțiale din conținutul stomacal ce nu a fi examinate.

Deși procesul a continuat, era clar că nu mai era în măsură să indice vasele care auseseră păstrate parțiale din conținutul stomacal ce nu a fi examinate.

Atmosfera fiind creată, Dubois s-a adresat, cu un gest teatral și cu o mină prevestitoare, juraților: „Noi am folosit diferite procedee, în primul rînd cele care sînt expuse în lucrările domnului Orfila”. A descris apoi modul cum au carbonizat materialele de cercetare, obținînd, exact după prescripțiile lui Orfila, extracte pe care le-au pus în aparatul lui Marsh. Pe urmă a continuat cu vocea ridicată: „Cu toate că atenția noastră a fost foarte mare, cu toate că am respectat în totul și chiar și cele mai mici amănunte, rezultatul a fost că materialul care ne-a fost prezentat nu conține nici o urmă de arsenic...!”

Procesul-verbal încheiat în ședință nota următoarele despre această clipă: „Ultimele concluzii au produs în sală o emoție de nedescris... Madame Lafarge a ridicat ochii spre cer, împreunîndu-și miinile”. Ștafetele s-au grăbit cu vestea la cel mai apropiat oficiu telegrafic. Toxicologia a devenit încontestabil obiectul principal al reportajelor din ziare. Paillet „avea lacrimi de bucurie și de triumf”.

El a triumfat însă prea devreme căci, deși luat oarecum pe nepregătite, Decoux nu înțelegea să abandoneze lupta. În ultimele zile el studiasse întreaga literatură de specialitate, mai ales lucrările lui Orfila și Devergie. Era informat că, în multe cazuri de otrăviri cu arsenic, cînd nu se poate demonstra prezența otrăvii în stomac, acest lucru este posibil în cazul ficatului și al altor organe. Înainte ca Paillet, în buna dispoziție care l-a cuprins după victorie, să fi înțeles ce se petrece, Decoux l-a angajat pe bătrînul Dubois și pe experții din Bel-les, care se simțiseră loviți în mîndria lor profesională, într-o discuție vehementă. El au început să se certe. Unele obser-

vații făcute de Dubois au fost suficiente pentru a lăsa pe
Massénat, și invers. Cearta iscăta l-a făcut pe celălalt să
câștige. Nu se poate decât să se spună că această am
tăilor și a amorului propriu. Vrem ca știința să se ocupe ex
clusiv de adevăr. Trebuie să se ocupe de adevăr.

Paillet a încercat, prea târziu însă, să împiedice o nouă expertiză, căutând să demonstreze că rezultatele primei și celei de-a doua expertize s-ar contrazice numai aparent. „Dacă medicul din Brives nu ar fi avut ghinionul să le explodeze eprubeta, ar fi stabilit și el, fără îndoială, că nu există nici un fel de arsenic, la fel cum a stabilit acest lucru și domnul din Limoges”. Argumentele lui Paillet au fost însă atât de străpședintele tribunalului s-a decis să-l dea dreptate lui Decons.

În timp ce experții s-au deplasat la Le Glandier, procesul a continuat în adevăratul înțeles al cuvîntului. Tribunalul a hotărât să lămurească problema cum de a ajuns cozonacul otrăvit la Paris și de ce s-a găsit arsenic în cutiuța de malahit a acuzatei. Marie Lafarge a declarat tot timpul că este nevinovată și nu-și poate explica cum au ajuns cozonacul otrăvit la Paris și arsenicul în cutiuța ei de malahit. A recoltat ropote de aplauze cînd, cu voce de martiră, a declarat că și ea are în această privință multe bănueli, însă nu vrea să facă nimănui rău, nu vrea să producă nimănui suferințele pe care ea este silită să le îndure, fiind acuzată pe nedrept.

mare gârlă care lăsa la vedere pînă la jumătate din
Nădăruța. În ziua pînă cînd pînă la jumătate din
cîmpul stăruia stăruia în jurul ei, în jurul ei, în jurul ei.
Timpul acesta era cel în care se făcea la pînă la jumătate din
la jumătate din pînă la jumătate din, ca tribunalul să se convingă de
sădău mare la jumătate din și cercetate conform prescrip-

plămini, inimă, intestine și creier cu ajutorul aparatului lui Marsh. Dupuytren a repetat : „Noi nu am găsit nici o urină de arsenic”. Massenaat a adăugat : „Eu am manipulat astăzi după un procedeu nou aparatul lui Marsh și am ajuns, la fel ca și colegii mei, la convingerea deplină că nu există nici un fel de otrăvă...”. În fața acestor rezultate, experții au renunțat să mai cerceteze probele de sol ca să vadă dacă conțineau arsenic.

Noutățile au fost răspândite cu rapiditate pe străzile orașului. Ștafete noi au plecat la drum. Toată lumea era atît de influențată de rezultatul noii expertize, încît se uitase de otrava găsită în băuturile pe care Marie Lafarge le-a pregătit soțului ei. Acuzatorul însă nu uitase. În ultima clipă, în clipă în care înfringerea sa părea inevitabilă, a revenit asupra acestor probleme și a cerut ca băuturile respective, precum și conținutul cutiuței de malahit a Mariei Lafarge să fie supuse de asemenea analizelor cu ajutorul aparatului lui Marsh. Pădile s-a declarat de acord fără grijă. Triumful îl însuflețise atît de mult, încît și-a închipuit că acuzatorul plutește spre unde „se va îneca definitiv”. Pentru el era clar că experții Brives, care, în fine, și-au recunoscut greșelile anterioare, au comis erori și atunci cînd au făcut analiza băuturilor și a conținutului cutiuței de malahit, găsind arsenic acolo unde nu exista. Întrucît pentru noile analize nu era nevoie de pregă-

de mare pentru a
otrăvire. Orfila a
trage numai avându-se în
simptomele bolii,
otrăvite. În speța, se poate răspunde cu
motiv la această întrebare.

Paullet a colaborat
expert pentru a trezi îndoieli în legătură cu expertizile

nutrească gânduri criminale.

Jurații s-au retras în seara zilei de 19 septembrie pentru
vinovată. Sentința pronunțată a fost : „muncă silnică pe
Ulterior, pedeapsa i-a fost comutată în „închisoare pe viață”.

În octombrie 1841, Marie Lafarge a fost transferată la in-
nde în cei 10 ani cît a stat închisă și-a
grav bolnavă de plămîni, după 10 an-
a fost eliberată, dar cîteva luni după eliberare a murit, decla-
rînd pînă în ultima clipă că este nevinovată.

În primul an de după proces lumea încă nu știa care este
„levărul. Lupta dintre „lafargiști” și „antilafargiști” a con-
tinuat. Numeroasele broșuri și cărți publicate în Franța și în
alte țări din Europa reflectau înversunările dispute. Titluri ca
„boala și reata de diamante” și „meligasa îngrozitoare care a
amestecat otrăvuri” alternau cu cele de genul „Marie Lafarge
— nevinovată”.

Problema demonst- prezentei otrăvii și tinăra știință
a toxicologiei, care au stat în centrul procesului, au constituit
mai departe obiectul luptelor ce au urmat, chiar dacă
st proces nu a făcut lumină totală; disputele vehemente
care s-au succedat au atras atenția opiniei publice asupra toxic-
ologiei. În acele zile de mari căutări și discuții aprinse, privirile
multor medici, chimiști și farmaciști au fost atinse spre do-

tuarii s-au dus la Paris pentru a deveni elevii lui Orfila și ai
altor toxicologi francezi.

Zorile toxicologiei științifice judiciare mîceau.

OTRAVA RĂSPUNDE : PREZENT !

Încă din perioada cînd toxicologia păsea pe calea con-
sacrarii, cercetătorii au intuit greutățile cu care se vor înfrîna.
și-au dat seama că orice mare succes poate fi însoțit de nu-

știința, care a oferit explicații convingătoare
vegetale, concomitent a descoperit în
creat în laboratoare altele pe care de multe ori
în corpul victimelor

În primele decenii ale secolului XIX, chimiști au ex-
plicitat prezența otrăvurilor vegetale în corpul victimelor

laboratoare, otrăvurile au ajuns la medici și de la
la mulțime, iar consecința a fost numărul crescînd de
deau că aceste otrăvuri vegetaleucid fără să lase urme pe care
știința să le poată dovedi.

Că medicina și chimia erau incapabile să stabilească pre-
zența otrăvurilor vegetale în corpul victimelor despre care se
presupunea că fuseseră otrăvite, s-a reliefat pregnant în
1823, cu ocazia procesului pornit împotriva unui tînar medic
din Paris, acuzat că și-a otrăvit doi prieteni și, în același timp,

Medicii și chimiști solicitați ca experți n-au reușit să
demonstreze existența urmelor de otrăvă în corpul celor două
victime și numai celelalte probe materiale convingătoare au
determinat instanța să-l condamne pe inculpat. Pericolul în
care se găsea omenirea în acele zile, datorită neputinței științei

amestecat-o cu apă. A filtrat această soluție de mai . . .

...ignies a fost otrăvit cu ajutorul unei tale? Se ascundea oare în corpul acestui mort una otrăvuri a cărei prezență nu a putut fi încă demonstrată în „material biologic”? Oare coincidența îl va ajuta să descopere în acest caz urina unui alcaloid?

Judecătorul a primit pachetul la 30 noiembrie. El s-a deplasat în localitatea respectivă și a vizitat toate încăperile și a interogat din nou servitorii. Cu acest ocazie, în luna decembrie, a propus să se facă, în Bocarmé, în vara și toamna anului 1850, să fabrice „apă de colonie”, și că în acest scop Bocarmé cumpăraseră o mare cantitate de foi de tutun și își instalaseră un laborator cu multe aparate în spălătoria castelului.

„Tutun pentru fabricarea apel de colonie?”, a întrebat judecătorul mirat. „Da, tutun”, l-a asigurat Debliequi.

S-a stabilit că contele lucrase în perioada 28 octombrie — 2 noiembrie de la ora 12 la ora 14, apoi a extras „apă de colonie” din soluția de tutun. În ziua de 10 noiembrie a închis „apa de colonie” într-un bufet din sufragerie, iar în ziua următoare a făcut nevăzute toate aparatele.

forma un extract
alcaloidul cautat.

Cind Heughebaert a intrat la 2 decembrie (cu

Otrava era prezentă în cantități atât de mari,
suficientă să omoare mai mulți oameni.

Tot ce i-a povestit judecătorul despre prepararea nicotinei

criminalistice

Judecătorul i-a pus la dispoziție lui Stas mai multe haine

pe care Gustav Fougnes se prăbușise mort. Cercetarea hai-

multă grija, dar cea a dușumelei a evidențiat neîndoielnic
urme de nicotină. În ziua de 7 decembrie, Stas a examinat și
pantaloni pe care îi purtase grădinarul Deblicqui cind l-a
ajutat pe contele Bucarme să prepare pretinsa apă de colonie.

semnele nicotinei".

de pe de altă parte, Stas a găsit în hainele lui Stas
urme de nicotină, dar acestea erau atât de mici, încât

la câteva zile după aceea, când s-a făcut o analiză
de laborator, s-a constatat că acestea erau de fapt
urme de care s-a folosit pentru a îndulci apa de colonie.

La 27 noiembrie 1891, la 11.15 a.m., s-a găsit
la casa lui Stas, la îndemână, o cutie de tabac, în care
se găsea o pipetă, din care se scurgea o lichid
cristalin, care era de fapt nicotinea.

Se constată că această pipetă era de fapt o pipetă
de laborator, care era folosită pentru a prepara otrava,
dar că aceasta nu se găsea în casa lui Stas, ci în casa
lui Bucarme.

Se constată că această pipetă era de fapt o pipetă
de laborator, care era folosită pentru a prepara otrava,
dar că aceasta nu se găsea în casa lui Stas, ci în casa
lui Bucarme.

Tot ce i-a povestit judecătorul despre prepararea nicotinei
criminalistice

Judecătorul i-a pus la dispoziție lui Stas mai multe haine
pe care Gustav Fougnes se prăbușise mort. Cercetarea hai-

PREZENȚA DIGITALINEI A FOST DOVEDITĂ

Într-o scrisoare trimisă de Stas, în 1863, se vorbește despre o culoare oliv-verde care se transforma într-un violet-albăstrui, iar mai târziu într-un roșu-oliv cu margini roșii. Tratarea cu același reactiv a unui extract ce conținea heroină producea o culoare albastră cu margini verde, care se transforma mai târziu în verde-oliv. Într-un alt experiment, morfina și codeina produceau o culoare violetă, caracterizând astfel o întreagă grupă de otrăvuri vegetale.

numele descoperitorilor respectivi. Dacă, de exemplu, „reactivul Meckes” era adăugat la un extract ce conținea morfina, obținut după metoda lui Stas, se lăsa o culoare oliv-verde, care se transforma într-un violet-albăstrui, iar mai târziu într-un roșu-oliv cu margini roșii. Tratarea cu același reactiv a unui extract ce conținea heroină producea o culoare albastră cu margini verde, care se transforma mai târziu în verde-oliv.

O altă grupă de otrăvuri vegetale și-a trădat

prezența în cadavrele unor asasinați. Într-un cadavru găsit în 1863, la Paris, s-a găsit o substanță care, tratată cu reactivul Meckes, producea o culoare oliv-verde, care se transforma mai târziu în verde-oliv.

culoare a fost găsită în cadavrele unor asasinați. S-a constatat că această substanță, tratată cu reactivul Meckes, producea o culoare oliv-verde, care se transforma mai târziu în verde-oliv. Într-un alt experiment, morfina și codeina produceau o culoare violetă, caracterizând astfel o întreagă grupă de otrăvuri vegetale.

Într-o scrisoare trimisă de Stas, în 1863, se vorbește despre o culoare oliv-verde care se transforma într-un violet-albăstrui, iar mai târziu într-un roșu-oliv cu margini roșii. Tratarea cu același reactiv a unui extract ce conținea heroină producea o culoare albastră cu margini verde, care se transforma mai târziu în verde-oliv.

Nu mai puțin alcaloizii nu puteau fi identificați în baza reacției de culoare. Din aceștia făcea parte scopolina care, tratată cu reactivul Meckes, producea o culoare oliv-verde, care se transforma mai târziu în verde-oliv.

Cu toate succesele obținute, toxicologia nu era capabilă să demonstreze prezența în cadavre a tuturor otrăvurilor vegetale atunci când, în 1863, Parisul a fost zguduit de o crimă odioasă. Eroii acestei drame erau văduva de Pauw și tânărul medic Couty de la Pommersals — victima și asasinul.

„Nu am decît o criză ușoară de holeră”, Doctorul Pommersals nu-a spus că în 24 de ore voi fi din nou sănătos. Aceasta au fost ultimele cuvinte ale văduvei de Pauw, în dimineața zilei de 17 noiembrie, ziua morții ei — cel puțin ultimele cuvinte rostite în fața unor martori. A murit în urma unei sărăcuțe, a unei slăbiciuni și vomă, urmate de o îngrozitoare slăbiciune.

4. El fusese inițial medic curant al soțului doamnei, dar după moartea lui a devenit amantul văduvei, care era lipsită de mijloace financiare. La puțin timp după această căsătorind-se cu o femeie bogată, și-a părăsit amanta, dar după câteva luni a revenit la ea. Vecinii mai știau că, seara înainte, medicul a stat mai mult cu văduva și că ea

În jurul orei 15, Pommerais a ieșit cu capul pierat din

a ordonat unui subaltern să obțină informații despre Pommerais. Rezultatul cercetării a fost cit se poate de interesant. Doamna era asigurată pentru o sumă neobișnuit de mare de franci. Pommerais a prezentat societății de ultimă dispoziție a decedatei, în baza căreia suma respectivă urma să fie achitată.

un ton dubios și chiar titulatura „de la” dinaintea no-

de asigurare, doamna a fost consultată de doi medici vestiți, Nelaton și Velpeau, care au constatat că ea se bucură de o sănătate excep-

timp după încheierea asigurării, vecinii au auzit o căzătură grea pe scară, iar dimineața văduva acuza dureri mari „în interior”. Nelaton și s-o consulte, n-au putut constata ceva deosebit. Ocazie au făcut cunoștință și cu Pommerais.

Pe Claude a stăruit să-l îngrijorare, a vizitat-o legătură cu pretinsa e- tal în realitate și că, de

plătească pensii pentru un timp relativ scurt, fie nevoită să achite în caz de moarte o despăgubire

plu de pensia acordata.

Doamna Ritter a declarat că vorbește simțindu-se bine și că se simțea mai ales că a fost în stare de redactarea testamentului. A

Pommerais, dar a ea și cum să-l dea
a fost asigurată. Înăa doamna de Pauw, complet vrăji
Pommerais, n-a vrut să creadă nimic.

Polymers, New York 10004

instrucțiile Gonet să dispună dezgroparea cadavrului văduvei pentru a se stabili dacă nu cumva decesul s-a datorat otrăvării și l-a însărcinat pe profesorul de medicină judiciară Ambi-

Tardieu și asistentul său Roussin au început lucrările după moartea văduvei. Ei nu au găsit nici un fel de leziuni interne. Toate organele, în special inima, erau sănătoase. Deci nici holera, nici perforația stomacului n-au putut provoca moartea și, ca atare, Tardieu a pornit în căutarea otrăvii. În timp ce el căuta arsenic, antimoniu sau alte otrăvuri metalice ori minerale Claude a dat ordin ca Pommera să fie arestat iar locuința sa percheziționată. Cu acest prilej poliștii au găsit scrisori de dragoste foarte ciudate, pe care văduva le scrisese medicului, dar, înainte de toate, au descoperit o colecție mare de otrăvuri și medicamente otrăvitoare: cantități mari de arsenic, stricnină, aconitină, atropină, cianură de potasiu, acid cianhidric, foi de digitalis și digitalină.

pe acesta indispus, deoarece, deși aplicase toate metodele de identificare a otrăvurilor metalico-minerale și volatile, nu ajunsese la nici un rezultat. De câteva zile trecuse la aplicarea metodelor specifice pentru alcaloizii vegetali. Tardieu a preparat numeroase extracte după metoda lui Stas și le-a supus pe toate reacțiilor de colorit. Deși rezultatele au fost negative, în sensul că nu au apărut colorațiile specifice cunoscute, faptul că extractele aveau un gust amar, suspect

La determinarea p_T = 0,78 ± 0,06 g/cm² s-a constatat că extractele aveau un gust amar, suspect.

vorba ca, in acest caz, el nu ar fi avut nici o legatura cu moartea lui Claude, a fost insa acceptata restanta in cauza. El a spus lui Claude ca ar fi bine ca, din cauza asteptarii, el sa se angajeze in logie, politia sa cercetaza ca pana dintr-un alt punct de vedere, in cazul faptei pentru a gasi urmele ce ar putea fi de folos. De asemenea, el a spus Tardier muna lui ar fi fost de asemenea de interesant. El a spus ca ar fi adus vomismentele moartei.

Când Claude și-a luat rămas bun, Tardieu era în impas total, deoarece nici prima cercetare a colecției de otrăvuri nu l-a ajutat cu nimic. Această colecție conținea o cantitate atât de mare de otrăvuri, încât lăsa deschise toate posibilitățile. Tardieu nu a acordat atenție scrisorilor amoroase anexate, con-

După șase ore și jumătate, numărul bătăilor inimii s-a redus la 45, iar respirația i-a devenit superficială și anevoioasă. Această stare a durat 12 ore, după care clinele și-a revenit. Deși extractul nu a produs moartea, Tardieu nu se îndoaie că acesta conținea o otravă care atacă inima. În special concordanța cu simptomele pe care le-a avut văduva în cursul bolii i-a dat de gândit.

Tardieu a cercetat pentru a afla cauza morții victimei. De această dată povestea era diferită de cea din primul raport. A fost suferinta vegetală, fiindcă, înainte de a muri, suferea la început de o stare de agitație, urmată de paralizarea inimii, după care murea. Era simptomul asemănător cu cel pe care l-a avut victima. Tardieu a devenit și mai bănuitor când a aflat că Pommerais a cumpărat la 11 iunie 1863 un gram de digitalină, iar la 19 iunie 2 grame. Din această cantitate s-au mai găsit la perchezitiile doar 15 centigrame. Bănuțala s-a transformat în certitudine când a citit conținutul scrisorilor, cărora la început nu le acordase nici o importanță. Acum a priceput de ce i-a dat Claude scrisorile defunctei. Ele conțineau oțeva fraze în care era vorba de digitalină. I

ar fi inghitit digitalină, pentru a se excita. Aceasta ar fi o problemă medicală.

După o scurtă chibzuire, Tardieu a injectat restul din siune nervoasă a urmărit comportarea animalului. După 12 ore de vomă, neliniște, slăbiciune, de neregularitate și pe urmă paralizare a activității cardiace, ciinele a murit. Tardieu e acum convins că văduva a murit otrăvită cu digitalină și că Pommerais a ales tocmai această otrăvă vegetală deoarece știa că identificarea ei era considerată imposibilă. În plus, el a bănuț că Pommerais și-a determinat iubita, folosindu-se de un pretext oarecare, să ia digitalină și apoi i-a cerut să-i scrie o scrisoare din care să rezulte faptul că ea a inghitit fără știrea

doamna de Pauw a luat singură, din ușurință, fără

vor putea servi ca probe. De asemenea, bănuia că apărarea explootând faptul că extractele obținute din organele moartei nu au putut omori ciinele pe care fuseseră experimentate, va

ieu a hotărât să repete experiențele, de data aceasta

ă înainte de a începe noile experiențe, Tardieu a pr-

macina pe care vomase doamna de Pauw.

Imediat Tardieu a pornit la cercetarea noilor probe, sperând că resturile uscate ale vomismentelor vor conține ma-

cul în golurile dintr-

at cu multă griță în special muchiile lor

alagarea de la peridipol, care

Tardieu a de adunat în flacără. A

in populi care trece de la

te d'omede. Ne notate

oată pe mîni. De prima

a reestat 6 peab

gestanță și 3 gata

extracțiunile din

Tardieu s-a născut în

ca a

brate

regulat timp de o jumă-

broaște s-au comportat astfel:

20—30, după 10 minute

31 de minute au încetat

Pentru a fi absolut sigur, Tardieu și-a repetat experien-

le

dușumeaua

vomismente. A primit scindurile de sub pat. Cu părți

ele a pregătit un extract care nu a avut nici un efect asu-

bra broaștelor, înlăturînd astfel posibilitatea de a se ridica

obiecția că moartea broaștelor nu s-ar datora digitalinei, ci

avii ce se afla în vopseaua dușumelei. Sigur pe el, l-a pre-

zentat judecătorului expertiza prin care demonstra că văduva

de Pauw a murit cu certitudine din cauza otrăvirii cu digitalină

Tardieu bănuia că expertiza sa îl va determina pe apă-

torul lui Pommerais, talentatul avocat Lachaud, să conteste

vehement valabilitatea experiențelor făcute pe broaște.

Intr-adevăr, Lachaud a atacat metodele lui Tardieu cu

toată pasiunea de care era capabil. „Unde este otrava care,

după cum se pretinde, a omorît-o pe doamna de Pauw? Unde

este numai un miligram din această otrăvă? Unde poate fi

văzută? Unde poate fi pipăită? Unde există măcar una din

acele reacții de culoare despre care toxicologii spun că t-

dează prezența otrăvurilor vegetale? Nînic nu se poate vedea!

De

vinovăția sau nevinovăția, vința sau moartea, este atît de în-

șelător încît te apucă amețea. Ce infamie să tragi concluzii

cu ajutorul broaștelor, în ce privește ființele omenești! Ce

foarte usile au fost sparte.

Similugitul avocat nu si-a dezamăgit auditoriul. **100**

4 14 1907 A.M.

211

distorted picture

catul flava de

materialul compromițător tot mai abundent aduna'

Solidarity to exports in action

perit în Italia va zgudu din temelii convingerile din domeniul

1. $\frac{1}{2} \frac{d}{dt} \left(\frac{1}{2} \frac{d^2}{dt^2} \right) = \frac{1}{2} \frac{d^3}{dt^3}$
 2. $\frac{1}{2} \frac{d}{dt} \left(\frac{1}{2} \frac{d^2}{dt^2} \right) = \frac{1}{2} \frac{d^3}{dt^3}$
 3. $\frac{1}{2} \frac{d}{dt} \left(\frac{1}{2} \frac{d^2}{dt^2} \right) = \frac{1}{2} \frac{d^3}{dt^3}$
 4. $\frac{1}{2} \frac{d}{dt} \left(\frac{1}{2} \frac{d^2}{dt^2} \right) = \frac{1}{2} \frac{d^3}{dt^3}$
 5. $\frac{1}{2} \frac{d}{dt} \left(\frac{1}{2} \frac{d^2}{dt^2} \right) = \frac{1}{2} \frac{d^3}{dt^3}$
 6. $\frac{1}{2} \frac{d}{dt} \left(\frac{1}{2} \frac{d^2}{dt^2} \right) = \frac{1}{2} \frac{d^3}{dt^3}$
 7. $\frac{1}{2} \frac{d}{dt} \left(\frac{1}{2} \frac{d^2}{dt^2} \right) = \frac{1}{2} \frac{d^3}{dt^3}$
 8. $\frac{1}{2} \frac{d}{dt} \left(\frac{1}{2} \frac{d^2}{dt^2} \right) = \frac{1}{2} \frac{d^3}{dt^3}$
 9. $\frac{1}{2} \frac{d}{dt} \left(\frac{1}{2} \frac{d^2}{dt^2} \right) = \frac{1}{2} \frac{d^3}{dt^3}$
 10. $\frac{1}{2} \frac{d}{dt} \left(\frac{1}{2} \frac{d^2}{dt^2} \right) = \frac{1}{2} \frac{d^3}{dt^3}$

Montagu Williams putea fi mulțumit de succesul repar-

Întrebat pe doctorul Stevenson

form-azā .

Nimeni nu bănuia în acele clipe căte speranțe nutreă W.

ziaristul White a procurat nev-
dat de urma secretelor acestor
Helen să recunoască că a mințit
Harris, a deseris până în cele mai
tual Nicolă să ordone exhumarea cadavrului
pe singurul toxicolog „de marcă”
Rudolph Wittmaus, să execute analiza otrăvii
a stabilit. El se încredințase intențional farmaciei

pr. avaria capsulilor, pentru a
toare și a... martori în acest sens. Una din cele patru cap-
sule date soției sale a umplut-o însă el cu o doză mortală de
... nă, iar celelalte trei le-a lăsat cu conținut normal. Dacă
... ingluțit la început acea capsulă mortală, celelalte
... dar ele aveau un conținut inofensiv; dacă însă
Helen ar fi luat capsula mortală ultima, celelalte două capsule
... rămas în posesia lui Harris aveau scopul de a dovedi ju-
decătorilor că cele ingluțite de Helen au avut un conținut tot
alt de nevătămător.

Procesul împotriva lui Harris a început la 4 ianuarie 1892
și s-a terminat culpă lungi discuții, cu pronunțarea sentințe
de condamnare la moarte.

De atunci trecuseră numai câteva săptămâni, astfel că
nuntele acestui proces erau încă proaspete în mintea lui
White când a început, la 3 mai 1892, să se ocupe de cazul doc-
torului Buchanan. Ziarul a găsit foarte repede confirmarea
poveștii lui Smith. La tribunalul pentru succesiuni a cercetat
testamentul Annei, iar de la Macomber și Doria a aflat că
Buchanan a plecat la New York-ul, pentru „a se refăce după
oboseala căsătoriei sale”.

Nimeni nu... unde a plecat doctorul Buchanan. White,
bine înșiruit, adresat unui coleg de la un ziar din Halifax,
rugându-l să culegă informații despre doctorul Buchanan, și
a aflat că acesta s-a întors în Noua Scoție și s-a recăsătorit
acolo cu prima soție. A mai fost informat că soții erau pe punc-
tul de a se întoarce la New York, unde, d...

White era convins acum că a pus mina din nou pe o știre
senzațională. Convingerea lui s-a întărit atunci când a stat
pentru a doua oară de...
... mult, dar a cărei semnificație reală nu a putut-o
: Buchanan a afirmat într-o noapte, după pronunțarea

... se la moarte împotriva lui Charles Har-
... poți să scapi nepedepsit. Fiecare
... doctorul McIntire, medicul care a

muleze altă părere. A devenit însă mai atent când a auzit de
vorbele lui Buchanan privitoare la Harris. El a recunoscut că
unele simptome ale bolii au semănat într-adevăr cu cele ale
intoxicației cu morfină. Întrucât simptomul decisiv, c-
tarea pupilelor, nu l-a observat, el a rămas la diagnostic
moragie cerebrală”. De altfel, asemenea hemoragii pro-
simptome identice cu cele ale intoxicației cu morfină, pot
du-se produce în cazul hemoragiilor în regiunea punții (o
mătă regiune a creierului) chiar și contractarea pupilelor.

White și-a adus aminte că acest fenomen cunoscut a jucat
un rol important în procesul lui Harris. Apărătorul acestuia
... era elev a făcut studii și în domeniul rami-
toate mijloacele să dovedească că contract-
lenel Potts nu trebuia să fie neapărat o consec-
cu morfină, căci pupilele se contractă și în al-
... rația în sala tribunalului pentru a...
cele mai mici modificări ale punții papilele
produce fenomenul pe care l-a observat doctor
Helen Potts. Neputând nega existența morfinei în corpul de-
cedatului, Jerome reușe să creeze totuși o cădere de rău prin-
tre jurați.

Nu exista însă nici o explicație pentru lipsa c-
pupilelor în cazul unei adevărate otrăviri cu morfină și u-
cuvintele lui Buchanan păreau de neînțeles.

Când în cursul nopții de 18 mai White s-a dus încă o dată
la circuma lui Macomber, l-a găsit pe Buchanan stînd la tey-
ghea. Prima întâlnire cu omul pe care-l considera ucigaș a fost
o mare dezamăgire. Buchanan era un om mic, o figură ștearsă,
cu pielea ofilită și ochii inflamați în dosul ochelarelor cu rama
de aur. White i-a oferit băutură în speranța că Buchanan, sub
influența alcoolului, va deveni vorbăreț și se va trada. Deși

acest lucru nu s-a întâmplat, ziaristul a avut în schimb
velație fantastică. La un moment dat, ~~White~~ recu-
stela paharului pe care-l ținea în mână și prin lentilele
lărilor lui Buchanan, s-a oprit asupra ochilor acestuia.

tirea lui White și-a făcut loc atunci imaginea unui coleg
școală bolnav de ochi, care era nevoit să meargă adesea la of-
talmolog. De unde se întorcea cu pupilele mari, dilatate. Medi-
cul picura o picură în ochul micului bolnav, pentru a ușura
consultarea acestora.

Deși saltul pe care l-au executat în acea clipă gândurile
lui White l-a părut chiar și lui fantastic, el nu a mai putut
scapa de întrebarea dacă nu cumva aici trebuie căutată cheia
pentru descoperirea cuvintelor misterioase rostite de Buchanan.
Nu cumva Buchanan a picurat atropină în ochii soției sale
muribunde, pentru a preveni contracția pupilelor? Acesta era
care secretul lui Buchanan?

White a luat rămas bun, sub un pretext oarecare, și s-a

doamna Buchanan în timpul scurtei sale boli. Aceasta i-a po-
vestit că soțul doamnei Buchanan venea adesea în camera bol-
sei și se apleca asupra acesteia și-i picura dintr-o pipetă un
medicament în ochi.

În primele ore ale dimineții, White se afla în biroul corone-
rului Louis Schultze. După cele pătate în cazul lui Harris

White a regăsit repede, atunci când, surprinzând pe un oare-
care Hood dînd mereu trecătoare mormintului doamnei Buchanan.
l-a reținut și interogă. Acesta a recunoscut că făcea, din or-
dinul lui Buchanan, pînă la mormint pentru a-l avertiza

cunoștea, de asemenea, ascunzîșul lui Buchanan, astfel că de-
ta-vul a putut din nou să „se lîpsească de călciule lui”

rezultate ale au-

blema: Annie Buchanan nu a murit de hemoragie cerebrală.
Ca și în cazul Carlyle Harris, un singur om putea fi însărcinat

la alți doi oameni.
Acesta a raportat că
într-o zi, cînd a căutat
într-un cabinet de doctor
T. H. H., care fusese
acest cabinet. Așa că
pătrunsese în această po-
ziție și a găsit
un cabinet.

New York
într-un cabinet
și William J. O'Sullivan. Acesta din urmă, care fusese
înainte de a se dedica profesiei de avocat, a citit
jumătate de an întreaga literatură de specialitate p-
la alcaloizi și la identificarea lor. I.

la proces problema
acuzăta prezentată de doctorul Witthaus
spulbera, sub ochii juraților naivi ce sînt întotdeauna g-
accepte înscenări dramatice, dovada otrăvirii cu morfi.

Planul lui de luptă era gata pregătit cu mult timp înainte
de începerea procesului. Coincidența l-a ajutat să g-
sprijinitor în persoana profesorului de chimie de la Universi-
tatea din Michigan, Victor G. Vaughan. Acesta studiasse și el
lucrările lui Selmi și făcuse, mai mult din ambiție și îngimfăre-
decît din conștiințiozitate, o serie de experiențe pe organe
animale în putrefacție, pentru a descoperi și alți „alcaloizi
cadaverici”. Cu acest prilej a dat întîmplător în resturile pan-
creasului de un „alcaloid cadaveric”, care dădea — după cum
mai puțină pre-

la alți doi oameni.
Acesta a raportat că
într-o zi, cînd a căutat
într-un cabinet de doctor
T. H. H., care fusese
acest cabinet. Așa că
pătrunsese în această po-
ziție și a găsit
un cabinet.

și cercetări fiziologice pe broaște. Nici un cercetător al „alca-
loizilor cadaverici” nu
să reacționeze la mai mult de trei sau patru teste proprii mor-

aceleași teste cu o cantitate de morfină. El va dovedi că se va ivi aceeași morfină.

Vaughan a prezentat întâi testul cu după cum știe fiecare toxicolog.

Vaughan s-a aplecat asupra problemei. Culoarea reacției este descrisă în literatura de

Acet lucru este, în definitiv, hotărîtor.

La testul Husemann regulile prescriu ca substanța ce se

încalzească timp de cinci minute la 100—105 grade

culoarea violet-întunecat, care devine mai târziu roșie și apoi portocalie. Vaughan a combinat soluțiile sale de comparare cu acid sulfuric, spunînd: „De fapt, materialul de cercetare ar fi trebuit încălzit, însă aceasta nu este neapărat necesar”. Fără a șovăi prea mult, el a adăugat acid nitric. În eprubetă s-a ivit

că în cazul testului Husemann culoarea violet dispăre repede, accentuînd apoi că importantă este prezența aceleiași culori în cazul ambelor extracte: atât cel cu morfină cit și celălalt. Nici reacția Frohde nu a dat, așa cum preciza toxicologia, un joc de culori — de la violet la albastru și galben — ci a format un portocaliu murdar. De data aceasta, Vaughan a declarat că culoarea ar fi violet, neîntimidîndu-se nici cînd procurorul a sarit în sus și a exclamat: „Mi se pare că am început să devin daltonist”.

Vaughan a insistat și jurații l-au crezut pentru că asemănă experimentați, faptul că testul cu acid azotic în loc să producă un portocaliu murdar, ci a format de la început un galben nedefinibil nu însemna mare lucru.

Ata a pregătit Vaughan terenul pentru ofensiva generală împotriva testului Pellagri.

Înainte de a începe această ofensivă, O'S

alucitoare ce se transformă în cele din urmă într-una

Apelul la...

Primii reporteri au ieșit în grabă din sala tribunalului și

Autoritatea lui Witthaus și în reaga demonstrație a otrăvirilor erau zguduite. Ziaristii, juratii, judecatorii și spectatori aveau dovada în fața ochilor lor: un roșu, un roșu strălător.

În seara acelei zile existau foarte mulți oameni convinși că acuzarea a fost învinsă. O'Sullivan triumfa, și probabil ar fi putut triumfa la nesfârșit dacă în zilele următoare nu ar fi comis o mare greșală.

După procesul lui Harris se răspîndește părerea că el a fost găsit vinovat și pentru că, la recomandarea apărării, a renunțat să ia cuvîntul în propria sa cauză. Aceasta a creat impresia că se teme de „interogarea în cruce” a procurorului. Cînd apărătorii nu voia să facă o greșală asemănătoare, astfel că l-a cerut acuzatului să ia cuvîntul. A fost însă o idee total neinspirată.

tacolul științific” furnizat de Vaughan. Cu toate acestea au avut nevoie, cînd s-au retras la 25 aprilie pentru deliberări.

lat, la cererea apărării, în cîmîturul Greenwood timp de mai

sale, s-a folosit de unele noțiuni încă necunoscute, și anume: cristalizarea alcaloizilor și punctul lor de topire.

Timp de patru săptămîni, de la 22 iulie pînă la 20 august, Willeox a căutat otrava misterioasă în resturile pămînteşti ale Corei Crippen. El s-a folosit în acest scop de toate reacţiile cunoscute, dar n-a ajuns la nici un rezultat. Totuşi, nu s-a dat bătut, ci a continuat cercetările. A tratat extractele ce conţineau alcaloizi şi pe care le-a obţinut după metoda lui Stas cu o soluţie de bromură de potasiu. Mulţi alcaloizi astfel trataţi produceau precipitate şi cristale, care prezentau forme diferite ce puteau fi deosebite sub microscop: atropina şi hiosciamina produceau cristale sub formă de aco, iar hioscina lua forma

baza cristalelor. Mai mult decât atât, acum pentru prima dată publicul interesat a aflat de un al doilea procedeu, care consta în a călzi după cristalizare alcaloizii puteau fi topiți prin

Acest procedeu prezenta mare importanță, întrucât otrăvurile puteau fi identificate în funcție de punctele lor diferite de topire și de mediul în care erau topite.

Willeux a răspuns la întrebările lui Tobin, apărătorul lui Crippen, că punctul de topire a atropinei tratate cu clorură de aur este de 148°C , a hiosciaminei la 160°C , iar a hioscinei este la 190°C . A mai afirmat că în situația de față nu s-a putut folosi de noul procedeu, deoarece nu a avut la dispoziție cantitate suficientă de otravă. Însă procedeu este de mare însemnătate pentru viitor, a spus el în încheiere.

Ca urmare a progresului chimiei și industriei farmaceu-

cel al unora dintre alcaloizii cunoscuți

În anul 1939, farmacologii Eisleb și Schaumann au desco-

merol, Pethidine, Dolosal, Morphin, etc. „
 si-a inceput drumul sau victorios
 dar in acelasi timp a oferit noi
 luntare sau involuntare. In

Metoda lui Stas pentru cercetarea alcaloizilor nu și-a pier-
nicio dată importanța. Ea a fost doar îmbunătățită pentru
a se realiza o cît mai mare puritate a extractelor. Nici reac-

Între timp au continuat și cercetările privind identificarea alcaloizilor în baza determinării punctului lor de topire. Ludwig Kofler, profesor de farmacologie la Innsbruck, a creat un aparat care a permis ca substanțele de cercetat să fie topite în microscop, iar punctul lor de topire să fie stabilit exact cu ajutorul termometrului.

Tot în această perioadă și identificarea alcaloizilor în baza
i cristalelor a făcut progrese rapide. Englezul E. G. C.
Clarke a creat la Londra o colecție care cuprindea nu mai puțin
le cinci sute de forme de cristale ale diferiților alcaloizi, fa-
când astfel posibilă compararea rapidă a acestora cu cristalele

acesta deviază, în funcție de natura sa, o parte dintr-un mod atât de tipic, încât se pot trage concluzii despre tip și proveniența cristalului respectiv. Mai mult decât atât, el a elaborat încă înainte de 1914 și în timpul primului război mondial, o serie de metode pentru separarea și identificarea componentelor din extracte vegetale. În anul 1919, 1920, 1921 și 1922, el a publicat în *Journal of the Royal Society of Medicine* rezultatele unor lucrări asupra separării și identificării componentelor din extracte vegetale. Aceste lucrări au fost publicate în *Journal of the Royal Society of Medicine* în anul 1922.

În anul 1906, botanistul rus Tswett lucra cu extracte vegetale apoase, care conțineau diferite substanțe colorante naturale. El a turnat un asemenea extract printr-un tub de sticlă umplut cu cretă flotantă. Efectul a fost următorul: creta flotantă a atras substanțele colorante din extract. La capătul de sus al coloanei de cretă s-a format un strat compus din culori amestecate (strat care cuprindea toate substanțele colorante), iar la capătul inferior s-a scurs solventul pur, apos al extractului vegetal. După aceasta a observat însă ceva și mai surprinzător: cînd a turnat de sus altă apă în coloana din tub, stratul colorat a început să se deplaseze în jos, iar substanțele colorante s-au separat unele de altele, rămînînd fiecare, în mod distinct și clar, la diferite niveluri.

Tswett a observat că, în timpul separării, fiecare substanță colorantă se deplasează în jos cu o viteză diferită. Acest fenomen a fost numit "separare", care a primit numele de analiză cromatografică. Tswett a publicat rezultatele acestor lucrări în anul 1906, în *Journal of the Royal Society of Medicine*. El a observat că, în timpul separării, fiecare substanță colorantă se deplasează în jos cu o viteză diferită. Acest fenomen a fost numit "separare", care a primit numele de analiză cromatografică. Tswett a publicat rezultatele acestor lucrări în anul 1906, în *Journal of the Royal Society of Medicine*.

În anul 1906, botanistul rus Tswett lucra cu extracte vegetale apoase, care conțineau diferite substanțe colorante naturale. El a turnat un asemenea extract printr-un tub de sticlă umplut cu cretă flotantă. Efectul a fost următorul: creta flotantă a atras substanțele colorante din extract. La capătul de sus al coloanei de cretă s-a format un strat compus din culori amestecate (strat care cuprindea toate substanțele colorante), iar la capătul inferior s-a scurs solventul pur, apos al extractului vegetal. După aceasta a observat însă ceva și mai surprinzător: cînd a turnat de sus altă apă în coloana din tub, stratul colorat a început să se deplaseze în jos, iar substanțele colorante s-au separat unele de altele, rămînînd fiecare, în mod distinct și clar, la diferite niveluri.

PĂRUL — OBIECT DE DISPUTĂ ÎN TOXICOLOGIE

Cînd inspectorul șef Alfred Ward de la Scotland Yard l-a reținut, la 4 decembrie 1911, pe inspectorul de asigurări Frederick Henry Seddon în fața porții casei sale din Londra, i-a spus acestuia: „Vă arestez pentru crimă de omor contra lui Eliza Harrow, crimă comisă cu arsenic”.

După ce porțile închisorii s-au închis în spatele lui Lafarge, lupta pentru rezolvarea problemelor legate de arsenic a continuat. În această luptă, nu puțin irîșit grave erori. Astfel, toxicologul englez și-a compromis reputația din cauza erori făcută într-un caz de omor comis cu arsenic.

Chimistul german Hugo Reinsch descoperise în 1842 o nouă metodă de identificare a arsenicului. Ea consta în combi-

ne arsenicul era prezent și se depunea pe sîrmă

pe care
că a greșit, după

pe care a crezut că l-a descoperit.

Cîva ani mai tîrziu, Franz Leopold :

a arătat cum pot fi acestea separate

ificarea alcaloizilor s-au ivit deci și la otrăvurile meta-

Problemele pe care încă Orfi a încercase să le rezolve au

nit actuale. Există oare arsenic natural în corp? Este

bil, pe de altă parte, ca omul să introducă zilnic

irse necunoscute, arsenic în corpul său? Dacă ră

suspecte de otrăviri pot duce la erori judi-

Doctorul Eduard Schiff, medic specialist dermatolog, a atras în 1898 atenția asupra faptului că părul uman conține

Cînd la începutul secolului X — aproape 6000 d.

ter s-au întors — ie, o comisie a

de bere au folosit preparată din

din această otrăv

produse ce conțineau

durat numai un timp limitat. Dacă otrava este de sare pot fi găsite mai multe locuri diferite de-a lungul firului de păr, se poate aprecia că intoxicația cu arsenic s-a produs lent și a fost întreruptă de mai multe ori.

Cercetătorii au acordat atenție tot mai mare prezentei arsenicului în pământul cimitirelor. Cu timpul s-a constatat că arsenicul se combină cu calciul, formând o substanță care se poate dizolva de apa de ploaie și de celelalte „umidități aerului”. Deci, părea imposibil ca arsenicul să patrundă în corpul morților îngropați în cimitire, mai ales dacă sicriile erau intacte. S-a apreciat că numai în cazul în care cadavrele erau în contact direct cu pământul se putea ca otrăvirea să provină de la o otrăvire, ci din mediul înconjurător.

Pentru a se preveni omiterea eventualelor greșeli, s-a stabilit regula ca în cazul tuturor exhumărilor să se recosteze probe de sol atât din jurul sicriului cât și din alte locuri din cimitir. Dacă prin testul Marsh se stabilea că pământul din jurul sicriului conținea o cantitate de arsenic mai mare decât aceea ce se afla în cadavru, se putea admite posibilitatea ca arsenicul să fi pătruns din exterior în corpul mortului. Dacă însă pământul cimitirului nu conținea arsenic, sau acesta era în cantități foarte mici, iar în cadavru se găsea în cantități mari, se aprecia că se poate vorbi aproape sigur de otrăvire.

Ce însemna însă „mult”? Ce însemna „puțin”? Oare nu erau și greșile toate aprecierile ce s-au făcut? Aceste aprecieri nu depindeau oare de precizia ochilor și de simțul fiecărui chimist în parte?

Acum, după ce se daduse răspuns la întrebările care începeau cu cuvântul „ce” (ce otrăvă), trebuia să se dea urgent răspuns exact și la întrebările care începeau cu cuvântul „cât” (câtă cantitate).

Un exemplu de apreciere greșită a fost cel al lui Seddon. Femeia de a cărei moarte fusese învinuit era Eliza Barrow. Ea era o femeie în vârstă de 40 de ani, care trăia în casa nr. 11, în strada St. James. Ea avea un nepot în vârstă de 7 ani, în casa unui văr de-a ei și nu a avut altă preocupare decât să-și păzească nepotul și să-l acuze pe cel în casa căruia locuia că vrea să-i fure

pe el. Ea era o femeie în vârstă de 40 de ani, care trăia în casa nr. 11, în strada St. James.

Trădărea pe care o făcuse Eliza Barrow era de așa natură încât să poată fi considerată o crimă.

Eliza Barrow era o femeie în vârstă de 40 de ani, care trăia în casa nr. 11, în strada St. James.

Trădărea pe care o făcuse Eliza Barrow era de așa natură încât să poată fi considerată o crimă.

Eliza Barrow era o femeie în vârstă de 40 de ani, care trăia în casa nr. 11, în strada St. James.

Trădărea pe care o făcuse Eliza Barrow era de așa natură încât să poată fi considerată o crimă.

Eliza Barrow era o femeie în vârstă de 40 de ani, care trăia în casa nr. 11, în strada St. James.

Trădărea pe care o făcuse Eliza Barrow era de așa natură încât să poată fi considerată o crimă.

Eliza Barrow era o femeie în vârstă de 40 de ani, care trăia în casa nr. 11, în strada St. James.

Trădărea pe care o făcuse Eliza Barrow era de așa natură încât să poată fi considerată o crimă.

Eliza Barrow era o femeie în vârstă de 40 de ani, care trăia în casa nr. 11, în strada St. James.

Trădărea pe care o făcuse Eliza Barrow era de așa natură încât să poată fi considerată o crimă.

Eliza Barrow era o femeie în vârstă de 40 de ani, care trăia în casa nr. 11, în strada St. James.

Trădărea pe care o făcuse Eliza Barrow era de așa natură încât să poată fi considerată o crimă.

Eliza Barrow era o femeie în vârstă de 40 de ani, care trăia în casa nr. 11, în strada St. James.

Trădărea pe care o făcuse Eliza Barrow era de așa natură încât să poată fi considerată o crimă.

Eliza Barrow era o femeie în vârstă de 40 de ani, care trăia în casa nr. 11, în strada St. James.

Trădărea pe care o făcuse Eliza Barrow era de așa natură încât să poată fi considerată o crimă.

Eliza Barrow era o femeie în vârstă de 40 de ani, care trăia în casa nr. 11, în strada St. James.

Trădărea pe care o făcuse Eliza Barrow era de așa natură încât să poată fi considerată o crimă.

Eliza Barrow era o femeie în vârstă de 40 de ani, care trăia în casa nr. 11, în strada St. James.

Trădărea pe care o făcuse Eliza Barrow era de așa natură încât să poată fi considerată o crimă.

că, de fapt, el a cheltuit

privește bani.
Vărul Elizei.
Inspectorul șef Ward și

ca să-l

După ce în procesul Crippen a făcut senzație prin prezen-

acum preocupat de problema determinării din punct de vedere
cantitativ a otrăvurilor descoperite în corpul uman. Căru
Seddon era deci binevenit pentru a face în această direcție
cunoscutii în domeniul toxicologiei

atunci era imposibil să se cîntărească cantitatea de arsenic
în urma analizelor efectuate cu aparatul lui Marsh se pre-
ab forma de oglinzi. El s-a gândit în felul următor:

cu oglin-
din corpul
Problema era de a-și crea si-
comparație, prin folosirea unor cantități de

Printr-o muncă arduă, Wilcox și-a creat câteva sute
oglinzi de comparație.

Între timp, el a cîntărit cu cea mai mare precizie cada-

se în timpul vi-

După aceasta a început să cîntărească

Al
nu putea merge pînă acolo încît să
distrugă întregul corp al
le cîntărească pe
cîtică de mușchi

Procedeul a devenit mai complicat cînd a fost vorba de
Wilcox nu voia și nici nu putea merge pînă acolo încît să
distrugă întregul corp al
le cîntărească pe
cîtică de mușchi

a putea stabili, el nu a
calculat necesare
câte a
mi din greu

lui totală. Luînd ca bază greutatea cadavrului la data ex-
umării și făcînd calculele de rînd, Wilcox a ajuns la con-
cluzia că în musculatură se află 67,2 miligrame arsenic. Pen-
au revenit în medie 0,18 grame arsenic la 100 de grame

aceasta reprezenta o dovadă zdrobitoare a faptului că Enza
Barrow murise otrăvită

Wilcox a hotărît să nu facă cunoscută cantitățile de ar-
senic conținute de păr, piele și oase; urma să facă referiri la
ele numai în situația cînd apărarea ar fi descoperit eventuale

cel mai bun avocat din Londra — Edward
avea o temeinică pregătire medicală. După ce Wil-
făcut depozitia în calitate de expert, avocatul
atacul.

mod ați calculat cantitatea tot
mere foarte ridicate, în cazul rinichilor cu 60, al stomac

1. Se a função f é contínua em x_0 , então $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = f(x_0)$.
 2. Se a função f é contínua em x_0 , então $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = f(x_0)$.
 3. Se a função f é contínua em x_0 , então $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = f(x_0)$.
 4. Se a função f é contínua em x_0 , então $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = f(x_0)$.
 5. Se a função f é contínua em x_0 , então $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = f(x_0)$.

Da gur, a răspuns expertul.

— Bine, a continuat Hall, atunci vreau să vă spun
 puțin despre mușchi. Ați multiplicat cantitatea de carne
 totală a cadavrului Elizei Barrow fiind de 60 de procente
 două cincimi din greutatea totală a corpului?

— Da, a venit din nou confirmarea lui Willcox.

— Bine. Până aici totul e bine... dar care nu ai scăpat din vedere în această privință un lucru foarte important? Corpul Elzei Barrow a cîntărit odată 140 de pfunzi, acum cîntărește însă numai 60. Marea pierdere de greutate s-a ivit : evaporarea apei din țesuturi. Mușchii însă conțin cu mult mai multă apă decît celelalte organe ale corpului.

Willcox a dat din cap : da, și aceasta este adevărat

Bine, a spus din nou Iuliu, dacă mușchii conțin mai multă apă decât celelalte organe, tot ei au pierdut mai mult din greutate. Oare prin această regulă generală că mușchii cîntăresc două cincimi din greutatea corpului nu-și pierde cumva valabilitatea? Multiplicarea cu cifra 2000 nu a dat rezultate eronate în această situație? Eu sînt sigur că ați scăpat din vedere pierderile de apă cînd ați făcut oalecului!

Wilcox n-a avut încotru : a trebuit să recunoască greșeala făcută. Acest atac a zguduît dar nu a dărînat temelia argumentelor sale, deoarece el avu-se în vedere, după cum se știe, și alte părți corporale ce conțineau otravă

Atacul a fost stimulator pentru evoluția toxicologiei, în-

late, el a schimbărilor subsecvente.

• du Manchester, internu

kat. je acust. teren

81

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

ați găsi în partea din par ce se afla sub
de pielea capului?

4 zile, cit a durat boala, pînă în capete-
parului Elizei Barrow? Oare în astfel de împre-
bui să ne întrebăm dacă nu cumva victimea s
cu un an în urmă?

Willcox a amuțit de surpriză

și că l-a spălat cu apă. De decretul spălarea părului cu apă era decretată soluția cea mai sigură pentru îndepărtarea arsenicului provenit din corp, ei din exterior. Cîndurile lui se conturau cu precizie: „Oare arsenicul a pătruns în din secreția cadaverică în care a stat, iar spălarea cu apă nu a înlăturat otrava?”

†

... Hall și-a reținut o cupă ...

Hall și-a reținut o cupă ...

...
păr complet
provenite de la Eliza Barrow
acest pat, iar reziduul
arsenic, care nu a putut fi îndepărtat decît
ment cu acetonă.

Deci, Willcox a avut dreptate : arsenicul din părul Eliza Barrow pătrunsese din afară, nu provenea din corp.

La 12 martie, Willcox a învins ultima rezistență a apărătorului Marshall Hall.

Île lui Seddon din timpul procesului i-au convins pe jurați că este un om rece și calculat, care trece și peste cadavre cînd este vorba de a oștiga bani. Două zile mai tîrziu, juriul l-a declarat „vinovat”, iar pe soția lui „nevinovată”.

Deși nereușit, atacul lui Hall i-a dat de gîndit lui Willcox și a influențat evoluția toxicologiei. Hall a semnalat surse de greșeli care nu puteau fi trecute cu vederea de către toxicologie. Ca urmare, orice metodă pentru determinarea cantității sau greutății elementelor și compuşilor lor, descoperită în următorii cincizeci de ani în domeniul chimiei și fizicii, s-a pus la utilizare și în toxicologie.

Progresul a început cu colorimetria. Ea pornea de la constatarea că multe substanțe organice și anorganice formau so-

substanțe. Pentru comparare se

... e exemplu, un precipitat ...

...

...
...
...
...
...

Determinarea ...
...
...
...
...

Într-o asemenea ...
și printre ei se lasă să treacă un curent continuu, ioni metali-
lici încărc. ...
iar ioni ... de acizi spre electrodul încărcat pozitiv (anod).
Dacă alimen ... cu curent era suficientă, metalele se eliberau
din soluțiile ... de sare și se depuneau, sub forma unui strat,
pe catod. Dacă catodul era cîntărit înainte de începerea ana-
lizei și după aceea, cantitatea metalului putea fi determinată
exact prin stabilirea diferenței de greutate.

Și analiza spectrală a fost folosită pentru determinarea
cantitativă a otrăvurilor. Linile caracteristice pentru substan-
țele toxice ce se lăeau în spectrul vizibil, ultraviolet și infra-
roșu au putut fi măsurate în funcție de intensitatea lor. Din
aceasta s-au putut trage concluzii asupra concentrației sau
cantității otrăvurilor.

Ulterior, fotometria spectrală, atît de importantă pentru
medicii judiciari, a permis determinarea și a celor mai mici
cantități de otrăvuri. Prin fotometrie se înregistrează, cu aju-
torul aparaturii electronice, liniile speciale produse de sub-
stanța ce se cercetează, iar rezultatele exprimate în cifre sînt
transmise ... de calculat, care realizează determinarea
cantitativă a otrăvurilor în numai cîteva minute.

Fotometrele cu flacări au fost create cunoscîndu-se că li-
niile spectrale ce erau produse de o flacără se modificau în
mod caracteristic dacă se arunca în aceasta soluțiile apoase ale
anumitor substanțe chimice. Liniile spectrale ce se lăeau în
acest mod au fost folosite la cercetarea probelor de sol, pentru
a se verifica dacă conțineau otrăvuri metalice, iar cantitatea

...

...

intinericul care inv.

pentru a o feri de insecte, cu substante ce conțin arsenic).

și cea mai mică cantitate de arsenic în parul oamenilor intox.

după trecerea a unei zile. Administrându-se timp

alcohol și acetonă, pentru a se exclude posibilitatea
din exterior a arsenicului în el. S-a dovedit astfel

doar în par după ce s-a executat p

provenea din interiorul corpului

cu arsenic să poată fi s

verificarea parului cu ajutorul noilor metode a arăt

că arsenicul este foarte răspind

perientele de laborator

dovedit că arsenicul
în mod sigur de
majoritatea cazurilor
analizate imediat după
existat probleme necrozol-
mala că victi-
u, morți fiind exhumati
patrunderi arsenicului din
def nite lămurită. S-a dovedit astfel
te dintr-o cantitate mare de arsenic din pământ,
trundă în cadavre S-a dovedit, de asemenea, că
de arsenic din cadavre nu pot proveni în nici un

arsenic. S-a stabilit că orice cantitate de arsenic ajunsă în
par prin atingerea directă cu pământul sau cu o soluție cu con-
ținut de arsenic poate fi îndepărtată prin spălarea părului cu
acid clorhidric, alcool și acetonă. S-a formulat principiul că
atunci când prin spălare arsenicul nu poate fi îndepărtat din
par, înseamnă că el provine din corp și este semnul sigur al

l celei de-a doua jumătăți a secolului.

descoperindu-se și noi posibilități de demonstrare
Astfel, unii toxicologi, mai ales din Franța, au făcut primele

nitativ pe cale radioactivă. Experimentele lor arată înainte

în par.

Succesul obținut de toxicologi au făcut-o posibilă să

CONTROVERSE RĂMASE NEELUCIDATE

În anul 1947, la puțin timp după moartea unui fermier — Leon Besnard — din orașelul Loudun, s-a răspândit zvonul că el ar fi fost asasinat de soția sa — Marie Besnard. La originea acestui zvon stă o scrisoare în care Marie Besnard, în vârstă de 30 de ani, scria că ea îl ucisese pe soțul ei. Sesizarea lui a ajuns în mâinile judecătorului de instrucție Pierre Roger, și acesta a pornit un proces care a durat nu mai puțin de 14 ani.

Besnard și că ar fi acuzat-o în vreun fel. Însă stăruind pe faptul că Marie Besnard era o femeie deosebit de inteligentă și că în 1947 un prizonier de război german, în vârstă de 20 ani, cu numele Dietz, despre acesta lumea spunea că ar fi fost asasinat de Marie Besnard, care era cu 30 de ani mai în vârstă decât el. Chiar stăruind pe faptul că Marie Besnard era o femeie deosebit de inteligentă și că în 1947 un prizonier de război german, în vârstă de 20 ani, cu numele Dietz, despre acesta lumea spunea că ar fi fost asasinat de Marie Besnard, care era cu 30 de ani mai în vârstă decât el. Chiar

stăruind pe faptul că Marie Besnard era o femeie deosebit de inteligentă și că în 1947 un prizonier de război german, în vârstă de 20 ani, cu numele Dietz, despre acesta lumea spunea că ar fi fost asasinat de Marie Besnard, care era cu 30 de ani mai în vârstă decât el. Chiar

după explicațiile oferite de moartea ei.

Aceasta a negat cu tărie că ar fi reușit să-l ucidă. După ce însă Dietz s-a mutat în casa ei, asemenea scrisori n-au mai fost difuzate, fapt care a confirmat că numai Marie Besnard a putut fi autoarea lor.

el să se întoarcă, iar în Loudun, l-a sprâncat să-și facă o

care, începând din 1940, locuia în

Într-o dată, toate acestea, inspectorul de poliție Nocquet a discutat cu diferite persoane despre relațiile Marie Besnard cu soțul și mama ei. Printre cei cu care a discutat s-a aflat și mama ei. De data aceasta, ea a reprodus în amănunt conversațiile pe care a avut-o cu Léon Besnard cu puțin timp înainte de moartea lui.

... neamțul?

No, Marie. Am văzut ceva pe fundul farfuriei. Marie m-a mprumut pe urmă farfuria cu supă și eu am mâncat, dar mi-a venit imediat rău și a trebuit să vomit.

Nocquet nu a mai avut nici o îndoielă în privința crimei comise de Marie Besnard atunci când a aflat că ea a arătat un detectiv particular din Paris, un element foarte dubios, cu misiunea de a o intimida pe postărită.

La 9 mai, medicii Seta și Guillon au exhumat cadavru lui Léon Besnard. doctorul George Beroud, directorul laboratorului toxicologic din Marsilia, care se bucura de un mare prestigiu profesional. Părți din cadavru, care stătuseră mai mult de un an în pământ, au fost analizate și au dat următoarele rezultate:

cantitativă și calitativă, 39 miligrame arsenic la un kilogram

miligrame la un kilogram masă corporală

sever, după care a luat măsura arestării ei privative de libertate. După interogatoriu, Xeanțu a negat orice relații de dragoste cu stăpîna.

Acesta însă, fără a mai aștepta sosirea socrilor, a plecat din țară, iar socrile sale personale trimise la Paris în vederea prelucrării în Franța, a trecut într-o noapte peste graniță, în Germania, de unde nu a mai revenit niciodată.

Actele pe care Roger le-a efectuat au scos la lumină în cadrul ei înrud familiei Bernard de-a lungul a două decenii numeroase decese extrem de suspecte. Imediat după primul război mondial, Marie, care avea pe atunci 17 ani, s-a căsătorit cu vărul ei, Auguste Antigny. Cei doi, în noul căsătoriu s-au angajat ca porci la fermă la des Martin. Auguste a murit în 1929 de tuberculeză, după cum suna diagnosticul de atunci. El lăsa în urma sa o fiică, Lucie, care avea atunci 12 ani.

Lucie, după cum suna diagnosticul de atunci, lăsa în urma sa o fiică, Lucie, care avea atunci 12 ani. Ea trecuse între timp 22 de ani, 60 miligrame arsenic la un kilogram de carne.

Lucie nu i-a născut copii, dar a fost în schimb o bună dușmană de familie.

Lucie nu putea să trăiască în familie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie. Sora ei, Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie. Sora ei, Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

Lucie, să o înscrie în testamentul ei ca moștenitoare de Lucie.

În ziua de 27 martie 1941, Lucie Bernard, sora lui Leon Bernard, a murit.

Lucie Bernard, sora lui Leon Bernard, a murit. Aceasta o enigmă, nu s-a efectuat o cercetare temeinică. Cînd

Roger a bănuit că Leon Bernard apăsase la otrăvirea părinților și a surorii sale, pe care a spînzurat-o, pentru a șterge urmele crimei.

Decesele suspecte păreau interminabile. La 14 iunie 1939

Lucie Bernard, în vîrstă de 65 ani. Soția sa, Blanche Rivet,

mort aflat în institutul dumneavoastră. De
privind examinarea
doamne nu a apărut înregistrat un asemenea
nici nu poate fi vorba de așa ceva. Văduva a
mată și nu există ochi uman care să reziste o perioadă atât de
lungă în pamint..

de încrederea auditoriului în temeinicia analizelor este
de Beroud și, implicit, a

Cu aceeași intenție el l-a întrebat apoi dacă arsenicul des-
coperit provine cu absolută siguranță de la morții din Loudun
conțineau dinainte această substanță

— Cu alte cuvinte, vă întreb dacă borcanele au fost curate
fără urme de arsenic

Dar Beroud reușise între timp să se reculegă și să pro-
testeze cu voce indignată, însă cinstită

— Deci, vasele au fost întotdeauna sterilizate și curățate
înainte de a fi trimise la Loudun?

se subînțelege — a exclamat Beroud

— Aia, a repliat Gautrat, atunci trebuie să vă spun că
aceasta nu concorda cu informațiile pe care le-am obținut.

Gautrat a cerut să fie ascultat ca martor antreprenorul de
pompe funebre. Acesta a declarat că multe vase au suferit mur-
dare din Marsilia și nu au fost spălate nici la Loudun. Mar-
torul care putea elucidă această problemă — doctorul Seta —

de demă în care se afla, uitase să ceară acest lucru.

În revină, Gautrat și-a continuat atacul
va seriori interesante adresate de doctor

Pe urmă l-a cerut lui Beroud să spună dacă l-a scris lui
staci, vă rog să-mi comunicați acest lucru, ca să pot face
modificările necesare.

De data aceasta s-a văzut cu claritate că el nu mai face
luzii la exatitatea analizei

ferențiat atât de precis, arătându-ne
și în care antimoniu
olele, le-a examinat o clipă, apoi,
afirmând că sînt cele ce conțineau

Ochii lui Gautrat au scintilat

— Doctore Beroud, a răsunat vocea lui, vreau să vă spun
ceva. Nici una din aceste fide nu conține arsenic. În
afară antimoniu. Iată confirmarea laboratorului de la
primit fiolele.

În sală s-a așternut mai întâi o linie de mormint, după
care auditoriul a fost cuprins de rînzare. Peste cîteva clipe
sedința a fost întreruptă. Părăsind tribunul, doctorul Beroud,
încă năucit de cele întimplate, a căzut și s-a ranit atât de grav
încît n-a mai putut participa în zilele următoare la proces
a fost înlocuit de asistentul său, doctorul

Fără îndoială, Gautrat avea toate motivele să se bucure de

morților, părți din rămășițele pămîntesti ale acestora a căror
corectare să conducă la concluzii certe erau considerabil mai

ni Gautrat în această privință s-au dovedit

contactului direct cu atmosfera cu cauză primei prelevări de
neglijenței cu

Treptat însă, pe parcursul a peste un

acuzatorul public, cu fața
Griffon, iar președintele, și

superioritatea savantului care nu
amestecă în domeniul său de
însă intimidat de această atitudine. Cu
care cunoștea părțile vulnerabile ale

stant: Părul a fost expus

timp greșit? În astfel de condiții rezultatele sînt
sau nu?

Neavînd încotro, Griffon a trebuit să declare că metoda
sa este atât de nouă înalt, se înțelege, mai sînt deosebiri de
opinii între experți, fiecare putînd avea părerea sa proprie în
legătură cu cutare sau cutare procedeu.

Sunînd că se apropie de ținta dorită, că îndoiala începe
să cuprindă sala tribunalului, că agitația lui Griffon crește și
că acesta va „exploda” de indignare, Gautrat a repetat:

— Timpul de radiație de 15 ore a fost ales greșit sau nu?

Griffon a început să bată cu pumnii în masă

— Dumneavoastră vreți să mă învățați... a exclamat el
dumneavoastră vreți să faceți pe omul de știință?

— Nu, a replicat Gautrat cu răceală. Eu nu sînt om de
știință, însă domnii Lebreton și Derobert sînt specialiști. El a
fluturat scrisoarea celor doi fizicieni francezi și a citit cu-
prinsul. Aceștia sînt experți, a spus el și a continuat imediat:
Și aici stă scris, de asemenea, cum este apreciată în Anglia
munca dumneavoastră.

El a citit în continuare răspunsul fizicienilor englezi, care
criticau concluziile pripite ale lui Griffon.

— Englezii, a replicat furios Griffon, nu sînt competenți
în acest domeniu. Ei nu au experiență în domeniul radia-
ției arsenicului.

— Bine, dacă astfel se prezintă situația, a încheiat Gau-
trat cu ironie glacială, atunci vă recomand să alinați în Anglia.

La auzul acestor cuvinte, fața acuzatorului public și

va le exploateze Gautrat, dar acum

aceste cuvinte și-a început el ultima parte a pledoa-

Mamei Besnard. Nimeni nu a văzut că ea a dat cuiva
Experți acuzării afirmă că arsenicul a putut ajunge
în mîni străine în corpul victimelor. De ma-
10 de ani toxicologii sînt frămîntați de întrebarea

cerut permisiunea să enumeze ca martori pe prima represen-
tală acestei științe, fiind convins că în viitor nu va mai exista
proces penal în care să se negligeze opiniile unor asenietici
specialiști. El a cerut audierea domnilor Olivier, Lepointre,
Kelling și

de membru al Academiei de științe

relatări au produs fascinație

surprins, ci și experții, care,
în această problemă, s-au văzut
mente noi pe care nu le-au putut comi
Lepelntre sau Keilling, acuzarea și-a putut p

adere atât de puternic, încât nu poate fi îndepărtat prin nici
un procedeu cunoscut. Mai mult, unele experiențe pe care le-a
făcut au dovedit că arsenicul pătruns în păr se depune în di-
verse părți ale acestuia, separate unele de altele, și face im-
presia că este un arsenic provenit din corp. Rezultatele exp-

aspect cantitativ, arsenicul din corp

teze, că pătrunderea ar- din pământul din jur în ca-
davrul trebuie exclusă în il cind acesta din urmă conține
mai mult arsenic decît păt

T. Hoffert și-a încheiat relatările cu o modestie impresio-

posibilitatea
nemenelor
părerea, ambli
exartitatea
Abrest a d
impas.
noile f

fest suspendat prima dată : în faza incertitudinilor

Ganttrat nu a ezitat nici o clipă să profite de această si-
mație. Cu brațele larg desfăcute, a exclamat, adresându-se tri-
bunalului și juraților, că n-are nimic de obiectat împotriva
propunerii profesorului Kohn-Abrest, împotriva aflatu adevă-

Dar cit poate dura această cercetare ? Încă doi ani, sau

Louise
raji unul lângă altul.
Dacă arsenicul ar fi

asa ceva nu
Bernard prezen
Mariel Gouin nu areau nici urmă de otravă. Deci,

recitare a dovedit acest lucru.

După Truhaut s-au prezentat Ollivier, Lepointre, Kell.

ce domnea în sala tribunalului, ei au descris rezultatele ex-
periențelor lor recente, care au dovedit că procesele biologice
subpămîntuști cauzate de microbi și ferimenți sînt

morți îngropați unul lângă altul, intervine acea acțiune a
lor care în unele situații produce dizolvarea arsenicului

putea fi solubil în apă, în altul nu. Truffert a arătat, în baza
unor cercetări — alii propriu el și ale unor savanți din străi-
tătate — că nu există un raport clar între cantitățile de ar-

inca în fata unei lumi necunoscute, în-
compria arsenicul sub pămînt și în
toxicologia nu mai are dreptul să de-
pînă acum asupra problemei patri-
derii sau nepătrunderii otrăvurilor din pămînt în morți. Toxi-
cologii trebuie să recunoască că au ajuns la o limită și, acurate
limită se impune să le respectată pînă oînd termenul din afara
ei va fi cunoscut

inculpatul, a introdus frava f

1974 1 15
2000
2002
Dag

pătrunderii arsenicului după

Gautrat i-a răspuns triumfător :

— Da, bine, însă dumneavoastră
doua posibilități este valabia în cazul
dumneavoastră nu sînt în măsură să
elucidarea fenomenului. Ar trebui să
clipă că nu vă este posibil să vă mai me

Drama care lînuise oțîlă ani se apropia de

În ziua de 12 decembrie 1961, tribunalul
îpsă de probe, pe Marie Besnard

PRINTRE BARBITURICE

din nou a faptului că toxicologia are
bășterea lor deschisă au fost principalele con-
desprins din cazul Mariei Besnard. Acesta a f-
a deveni atentă și de acest învățămîntele procesului
ard au venit tocmai la timp

mod brutal să înțeleagă că se impun în mod imperios noi

esul tot mai rapid al industriei farmaceutice de la
secolului al XX-lea și producerea a tot mai multor
tetice și a unor medicamente ce erau în acelaș

i-au pus pe toxicologi în fața unor probleme
industrii chimice și medicamentoase ofe-
de oameni posibilități tot mai mari de a

voluntare sau fără voie ori de a se sinucide

1863, Adolf Bayer, pe atunci profesor de chimie

Verona industrială din Berlin, a descoperit aci-

După 41 de ani, în 1904, alți doi oameni de

Emil Fischer și Joseph von Mering, au con-

pot întrebuințate și ca somnifere. Primul a intrat în

lumină

neă în primul deceniu după descoperirea lor, Veronalul

1924 și 1931, ampiearea sinocic
1924 și 1931, ampiearea sinocic

La început s-a recurs, la fel ca în cazul alcalozilor, la reacții de culoare.

in ci datorită metabolismului

e deri și chiar la et me

... nu va putea fi salvat. Doctorul a plecat neîntîrziat la pacien-

...and the ...

[illegible]

dar, simțindu-l foarte supărat pentru deraniul din timp
noptii, nu a îndrăznit să-l spună că e un caz urgent și că tre-
buie să vină imediat. Dimineața, la sora doctorului Bucha-
nan, copilul se simțea tot mai rău. Când mama sa a intrat
de la lucru, l-a găsit pe micuț din nou cu fața albastră, ceea
ce l-a determinat să-l cheme pe doctorul Johnson.

stomacul care avea
nutul stomacului au
lună, iar acestea au
presupus în final că este vorba
de
tact cu boabe de tulichină. I-au găsit pe
zați în fotoliu în fața televizorului, ca și

tulichină, sub care copiii a stat de multe ori. Era deci
ca fructele murdare, nespălate, să fi ajuns într-un mod

eologice. În raportul de expertiză al acestui laborator s-a arătat
ca nu a putut fi descrisă vreo otrăvă cunoscută, dar că nu
era vorba, în nici un caz, de presupusele boabe de tulichină

Cauza morții lui Terence a rămas nelămurită. De altfel,

și prefăcut. Nici Janet și nici John nu s-au încurcat în ras-

Gates nu s-a liniștit. El a raportat totul superiorului său,
Scotland Yard-ului. În ziua următoare a vorbit la telefon cu
L. C. Nickolls, care conducea din 1951 laboratorul tehnico-
științific al Scotland Yard-ului. Nickolls a cerut să i se aducă
treabă, a trebuit să constate, spre surpriza sa, că aceste mate-
riale fuseseră neglijent manipulate, aflându-se într-o stare
aproape de nefolositor. Cea mai bine conservată era perna cu
îmbrăcată. În ziua de 23 august, adică exact la patru săptămâni
după moartea lui Terence Armstrong, podistul a plecat
spre Londra.

Nickolls lucra în acele zile la cartea sa *The Scientific
Investigation of Crime* (Cercetarea științifică a crimei de omor).

personale în legătură cu toxicologia. „Constatățile cele ma-

dată cu evoluția medicamentelor și stăt în funcție de obi-

stentei otrăvurilor” Nickolls a acordat o atenție deosebită

problemei somniferelor. Cea mai mare vină toxicologică a fost consacrată luptei, barbituricele

cetate, iar această otravă va fi somniferul seconal

număratele omoruri și sinucideri comise cu somnifere nu fost cercetate, criminalii rămânând nesancționați, deoarece

Între 23 și 28 august, Nickolls a cercetat natul stomacal extras de la copil și substanțele vomate de el. Urinele vomismentelor de pe perna copilului conțineau ceva mai mult de 1 miligram de seconal. Din conținutul zolat 20 miligrame de seconal. Pentru a totală de seconal cu care a fost otrăvit Terence Armstrong, Nickolls a cerut exhumarea copilului. Aceasta a fost aprobată la 6 septembrie.

dar, la care putrefacția începuse foarte repede. În baza experiențelor anterioare și a învățămintelor desprinse din ele despre izolarea și eliminarea barbituricelor, Nickolls știa că va găsi în corpul copilului miligrame seconal. Cu

antusele

Între timp, Gates, vrînd să afle în ce mod a ajuns Armstrong în posesia somniferului și presupunînd că tatăl criminal e a copilului din depozitul de medicamente al spitalului unde

martie 1955 sora constatare că lacătul de la un de seconal lăsat

Primele zile ale lunii septembrie au trecut pentru însușitor insuportabil de lung

greutăți în respirație. Cu et de urgență la spital, unde a

organele corporale ale copilului mort Nickolls a izolat, cu urările nefavorabile, cantitatea de 3 miligrame seconal de cîte 81 miligrame — o doză absolut mortală

Încă în acea zi, superintendentul Jones și inspectorul Gates și-au făcut apariția la soții Armstrong pentru a-i interoga. Ei au reconstituit mai întâi desfășurarea exactă a evenimentelor din ziua morții lui Terence Armstrong: la ora 16,30, Terence primește biscuiți și lapte, după

în acest timp în apropierea copilului? Janet Armstrong — altul. În aceeași zi, la ora 19, John Armstrong s-a întors. Deși copilul s-a restabilit și se simțea bine, totuși noaptea, la ora 23, el respira greu, era rece și nu a putut fi trezit din somn. Spre miezul nopții, fata lui Terence s-a învîrtit în mod alarmant. John l-a telefonat doctorului Becham: declarat mulțumit cu vizita promisă pentru dimineața următoare, cînd acesta a găsit copilul sănătos și viu. La ora 1

stanța de șase mile cu bicicleta, plecînd la Haddat, de unde a statat că Terence decedase cu foarte puțin timp înainte. După ce soții Armstrong au confirmat că

...a dat adevăratul răspuns la întrebarea lui Terrence Jones. Jones a acceptat să încordeze efectul acestei întrebări. Cei doi...

fi fost, n-a putut nega, că unul ce era infirmier, este seconalul. Cu toate că era posesorul unei inteligențe, el a avut totuși suficiente cunoștințe juridice pentru a refuza orice răspuns până cînd „nu mă voi consulta cu avocatul meu”

Jones și Gutes au părăsit casa ferm convinși că au lăsat în urmă pe Stephen Armstrong, cu toate că Nickolls, care a fost conștient, a declarat că datorită caracteristicilor speciale...

însoțit de John Armstrong, s-au deplasat la cimitir pentru a asista la exhumare. Ajunși la poarta cimitirului, s-a oprit o capă, s-a uitat cercetător la fața lui Gates și l-a întrebat: „După atîta timp nu a rămas nimic din micuț... nu...”. Din această întrebare poliștii au dedus un amestec de disperare și de speranță că crima nu va fi descoperită.

cu seconal, ni s-a lăsat. Anchilă concentrat atenția din nou pentru lămurirea morții lui Terrence.

...se cunoștea că seconalul rapid, însă efectul său nu este de lungă durată.

...simptome premergătoare morții au orei 12.15, se putea spune că John...

...a mai trăit și vedea culoarea roșie... s-a lămurit de ce chimistul din Gosport a găsit amidon de porumb în stomacul copilului mort. Nickolls a început din serie de experimente — de această dată cu capsule preparate cu celuloză metilică. Rezultatul a explicat motivul pentru care firma producătoare a renunțat, după un oarecare timp, la prepararea acestui fel de capsule: deschiderea lor în stomac avea loc foarte repede, dar erau situați cînd trecea și o jumătate de oră. Incepea în intervalul de timp cuprins între o jumătate de oră pînă la o oră.

Rezultatele obținute cu atîta trudă de către Nickolls, cu toate că erau foarte importante, nu l-au ajutat pe poliștii să facă un pas în direcția soluționării cazului. El sau de altul din soții Armstrong ca...

...putea fi făptuitoarea. Existînd însă și posibilitatea că...

...

În lupta lor cu barbituricele, toxicologii au pășit pe un drum plin de obstacole și complicată de tot felul. Când a ajuns la capatul acestui drum anevoios, a apărut însă o nouă lume plină cu otrăvuri posibile, lumea tranchilizantelor (calmantelor), adică a acelor medicamente care aveau „misiunea” să influențeze direct „viata sufletească” a oamenilor suprasolicitați, să-i scape de depresiunile lor sufletești. Aceasta însă nu a fost totul, întrucât s-au ivit și numeroase alte produse chimice despre care nimeni n-ar fi crezut că pot fi otrăvuri.

O elocventă expresie a reprezentatului ce însoțea lupta dintre toxicologie și otrăvuri a constituit-o cazul unei crime săvârșite în orașul german Worms.

Decesul în sine a survenit la 15 februarie 1934, într-o casă joasă, modestă, din centrul vechi al orașului Worms. Locuitorii acestei case erau: Eva Ruh, o văduvă în vîrstă de 75 de ani, fiul ei, Walter, fiica sa, Annie Hamann, tot văduvă (soțul ei murise în război) și fetița acestora în vîrstă de 9 ani, micuța Lilli.

La 15 februarie, Annie Hamann — care, după moartea so-

ten, soțul politier județar din naștă, Steinhilber și Erhard, avuseseră omenire în anii lor de activitate la Worms. Ei nu banuiau de propriul vițel în cazul Annie Hamann, est lucru nu l-a putut prevedea nici forul lor superior, poliția orașului Mainz.

Directorul Institutului medical-judiciar din Mainz, profesorul Kurt Wagner, a fost însărcinat cu autopsia cadavrului și stabilirea cauzei morții.

Martă dimineața a sosit la Worms un asistent al profesorului, care a putut să stabilească cauza naturală a morții, care a fost o otrăvire acută prin inhalarea fumurilor și plămîni, a permis însă să se deducă că este vorba de un omocid. Cadavrul a fost dus la Mainz pentru efectuarea analizelor.

martoră prezintă la îmbolnăvirea subita a victimei, și nu era în măsură să dea date precise despre simptomele a fost foarte greu să se meargă în scopul identificării.

nici văduvei. Ruh nu a putut să-și scape din convulsiile. Trebuia deci să fi fost vorba de

at evenimentele ce au precedat acest caz. Într-o scrisoare adresată de la Worms la Mainz, o văduvă de 30 de ani, sora a Anniei Hamann,

acesteia, fratelui ei, văduvei Ruh și unei altele care erau
 asemenea în vizită cite o ciupercă de ciocolată. Timpul a
 trecut și ea a rămas singură. Așa că a luat
 o farfurie și a închis-o în bufet, acolo unde a fost
 următoare de Annie Hamann.

Nimeni, nici Annie Hamann, nici fratele ei, nici vecina ei
 prăjiturilor. Atunci ce s-a întâmplat cu prăjitura pe care ba-
 re a luat parte

...a fost o substanță toxică, avas
 Dacă însă nici una din ele nu avea otravă, se
 ...a stricături și a altor accidenți, dar toate analizele s-a

...în Statele Unite ale Americii. Acolo el a fost denunțat
 ...In câțiva ani producția de Parathion a luat proporții
 ...substanța chimică folosită contra dăunătorilor vegetali s-a ras-

unde a fost fabricată în cantități mari. Substanța a fost inițial în flacoane medicale simple, prevăzute cu etichetă, mai târziu în fiole din material plastic, în cadrul...

Ulterior ea și-a recăpătat vechea denumire F 605, iar pe etichetele fiolelor s-a specificat că este vorba de un produs toxic...

Până în 1953 în întreaga Americă de Nord au fost cunoscute 168 cazuri de intoxicații cu F 605 datorită mînuirii neglijente a substanței respective. Americanii au cercetat efectul toxic al dozelor mari de F 605. El semăna foarte mult cu efectul...

pentru comiterea unei crime sau sinucideri, nu au fost...

În 1948 un test prin care s-a demonstrat prezența ei în materialul vegetal. Prin diferite procese chimice de transformare...

lucrătorilor rare veneau în atingere cu F 605

Datorită împrejurărilor descrise au fost înregistrate de... cu F 605, I

ea existenței otrăvii
a fost tratată cu

agent a se cerceta
logie,

atunci cînd profesorul
în 1954 să descopere otrava —

... pozitiv. El
ratura de specialitate
... depistarea lui F 605. Dîpre surpriza generală, s-au lăsat...

... dacă nu este vorba totuși de o altă otrăvă, însă, din
noi, cercetările nu au dus la nici un rezultat. Prăjiturile con-
tinate la Worms au fost atunci din nou analizate. Ele nu con-
țineau nici un fel de otrăvă

Wagner mai șovăia încă. El și colaboratorii săi trăiau cre-

Dacă era într-adevăr vorba de o crimă comisă cu
... ar fi fost prima de acest fel. Puteau avea în-
să transmută acum, în acest stadiu de început al cer-
udiciare în legătură cu F 605, constatarile făcute

procuratură și poliția judiciară, el a subliniat insistent

... confirmat prin rezul-

... au sosit știrile, așteptate cu multa încordare,
analiza toxicologică, polițistii Dahmen, Steinbach

... într-o fabrică de prelucrare
Hochst. A fost condamnat
îndu-i-se însă un termen de încercare. La

de foamete, lipsuri și criză, care a creat astfel o stare materială

putut totuși renunța la viața de plăceri și atunci a se certa și să se bată cu soțul ei, să aibă scene cu ea perioadă a pornit pe călea prostituției, întreținând intime cu soldații din trupele de ocupație americane și bărbați. Batăde dintre soți s-au intensificat, continuând : septembrie 1952, când bărbatul a decedat subit.

În dimineața zilei respective el fusese la frizer, iar la întoarcerea acasă s-a simțit rău, a fost cuprins de convulsii și la puțin timp după aceea, a murit. Medicul chemat în ajutor a stabilit că decesul s-a datorat „perforației stomacului”, ceva normal dacă se avea în vedere că Lehmann suferise ani de zile de ulcer și că era bețiv. Dar nu cumva aceste convulsii au fost cauzate de otrăvire? Într-adevăr, în ziua morții lui Annie Hamann?

Sau a fost pentru ea o ușurare. Imediat ei a devenit în mod desăvârșit un loc de întâlnire cu tot felul de „prieten”. Curând au izbucnit certuri aprinse între ea și soțul său, Valentin Lehmann. Acestea însă nu au durat prea mult. În ziua de 14 octom-

considerat că este vorba de un atac de cord

Politiștii care cercetau cazul și-au pus însă — cum era firesc — întrebarea dacă soțul și soacra Christei Lehmann

a studiu cercetărilor cînd analiza toxicolog

cumparată, o anumită cantitate de F 605

Christa Lehmann a fost arestată vineri, 19 februarie

De vineri însă, în urma întrebărilor puse natură cu F 605 a răspuns că nu cunoaște o persoană și a răspuns oricărei acuzații cu priv

fel de experiență din

... Profesorul Wagner nu era în măsură să declare nimic cu privire la șansele identificării otrăvii.

Deodată însă s-a întimplat un lucru surprinzător. La 23

s-a putut ști niciodată. Și-a dat seama că este pierdută sau idra ei îndărătnică a făcut-o să nu recunoască faptele din fața lui Dahmen și a colaboratorilor săi? Ori care ar fost motivele care au determinat-o să acționeze astfel, ea a că a umplut ciupercă de ciocolată cu F 605. Dar, a

ramină acasă spre a o îngriji și să scape astfel de prezenta ei care-i devenise incomodă. Ea nu ștuse că F 605 era o otrăvă sau de puternică. Dahmen și-a dat seama însă că aceasta nu era

El nu a mai avut nevoie decât de câteva ore pentru a o determina să mărturisească întregul adevăr. Christa Lehmann a recunoscut că a considerat-o pe Eva Rah un obstacol pe care urmarea să-l înlăture. Bătrîna o calificase drept spiritul rău care călăuzea pașii fetei sale și făcuse tot ce îi stătuse în putere pentru a o despărți de Annie. De aceea Christa Lehmann

pină în elipsa în care s-a produs a doua surpriză a

Cînd Christa Lehmann ieșea din camera unde fusese înșgată, s-a oprit deodată în prag și, în batjocură, a declarat

„De altfel, l-am otrăvit și pe soacra mea”.

Din nou s-a pus întrebarea ce a determinat-o să se com

poate în felul acesta? Era vorba de
unei asasină obișnuite să înlăture dus
și nu când dorea poliția? Este de asemenea
dat seama că dacă otrava a fost găsită în
seclintă, a spus adevărul.

În cel mai important
omor, a pus o fiolă întreagă de F 605 în iaurtul soțului, adă-
gând totodată și mult zahăr. Valentin Lehmann a m-
murtul, s-a urcat pe bicicletă și, după o jumătate de oră, a
murit.

Cu aceasta însă, macabru joc al marturisirilor nu luase
sfârșit. În cursul zilei de miercuri, după ore întregi de încer-
cări infructuoase pentru a o determina să recunoască că și-a
otrăvit și soțul, Christa Lehmann a rămas tot rece, batjocori-
toare. Abia la sfârșitul interogatoriului, în momentul ieșirii din
camera de anchetă, s-a oprit brusc în prag și a declarat că și
cum ar fi spus ceva în trecut: „De altfel, mi-am omorât și
soțul”.

Lui Karl Franz Lehmann otrava i-a fost introdusă în 'ap-
tele de la m-eul dejun.

Se puneă întrebarea de unde și-a putut procura criminaia
toxice atât de puternice. „De la o drogherie, în vitrina că-
a am văzut, în 1952, câteva cutii pe care scria «otravă». Am

„tul pe un cline”. Aceasta era marturisirea ei.

Ușurința cu care a reușit să-și procure otrava, să omore
oamenii și să-l inducă în eroare pe medici a fost atât de înspai-
incit procuratura nu a putut-o accepta fără o ve-
rificare prealabilă.

La 12 martie au fost exhumate resturile lui Karl Franz
Valentin Lehman. Partile cadaverice necesare pentru analiza
otrăvii au fost trimise la Mainz. Faptul că la Valentin Leh-

ari Franz Lehmann au mai fost descoperite părți din pere-
da de urmele otrăvii. El a reușit într-adevăr să găsească F 605
în ambele cadavre, încheind astfel lanțul probelor.

Întotdeauna au existat în istoria crimei toxicologice „otră-
i la modă” care
cigașilor la fel ca microbii unei boli molipsitoare. La fel s-a
întimplat și cu F 605.

Toxicologii mai în vârstă și-au reamintit timpurile pole-
miedor purtate în jurul alcalorizant din cadavre, atunci când
tratisfacție din singele cadaveric, care nu conține nici o urmă de
F 605, poate produce reacția de colorit Averell-Norris.

Din nou a început o activitate intensă de cercetări pentru
nerea certitudinii absolute. Mai întâi s-a folosit metoda
prin care o cantitate de F 605, izolată din moșii, a fost pusă
într-un domeniu al radiației ultraviolete.

O nouă ilustrare a luptei neîncetate pe care toxicologii au
clarificarea cauzelor unor decese suspecte. Dar, mai mult decât
medicina judiciară, toxicologia judiciară a fost silită să
ei — chimia și farmacologia — care nu încetau să creeze mer-
substanțe noi, indispensabile în dezvoltarea societății ome-
ti, dintre care unele puteau fi luate folosite ca otrăvuri în
de lărmie și canădău.

La un moment dat a intervenit însă un eveniment care
subliniat în modul cel mai clar însemnătatea criminalistică

și poliția judiciară, pe ce o parte, și toxicologie —

ganica poliției judiciare.

... de probațiune ce pot fi puse în valoare cu aju-
tarea unor co-stintifice iar cazul de care se ocupa
... ceea ce este capabil un laborator
... patologii și toxicologii colaborează
... lor mai buni experți din ex-

... un mediu comunicase telefonic poliției
... Elizabeth Barlow care, aflin-
... a fost cuprinsă de o îngrijorătoare stare de slă-
... a ajuns acolo, medicul a găsit-o moartă. Împre-
... femeia erau atât de ieșite din comun,
... considerat necesar să atragă atenția poliției.

... a intrat Naylor pentru a face cercetări
... bucătărie, iar la etaj dor-
... septau medicul și un
... de ani, care s-a prezentat calm și
... neth Barlow, ... la

... în baie. Pe
... Stătea pe o parte.
... Se putea observa că

perfectă, deoarece prezența ei nu poate fi demonstrată.

Relatarea polițistului a fost de un real sprijin pentru experți.

Încă în aceeași zi au fost scoase țesuturile din frigider. De-a P-1 v. ...
acel, în țesături Marea problemă care se ridica era acum de-
monstrarea prezenței insulinei. Curry, Wright, Randall și

monstreze prezența insulei în țesăturile umane. În schimb, lumea a făcut o d. 1941

ventriculul drept cantități neobișnuit de
mari - cu toate că corăzierea este...

lucru de moarte, m

[illegible]

chimică a fost în studiu
de la începutul anului 1954
pe baza rapoartelor Asociației
de studenți de chimie
din Iași.

chimică a fost în studiu
a fost în studiu. Așa st
a fost în studiu de compo
a fost în studiu. Tatăl
a fost în studiu. De băgare

nsulna pe soareci, s-a putut stabili că efectul cantității totale

nsulină. Din aceasta s-a tras concluzia că întreaga cantitate de insulină administrată victimei a fost cu mult mai mare, cea constatată reprezentând doar partea neabsorbită de corp.

laia de zahăr. S-a constatat din nou că extractele din corpul
... las, mod ca și insulina origi-
nală. Cercetătorii nu s-au mulțumit doar cu atât. Dacă nu s-a
vedea pe cale chimică să-i fiacă faptul că insulina și

saucul de digestie al ficatului si stomac se functioneaza normal. Prezentia pepsinei este una din cauzele pentru care insulina nu se ia pe cale bucala. Aceasta cauza este deosebit de curata si a fost tratata cu succes. In urma tratamentului cu insulina, gatul si abdomenul cobolanilor a disparut imediat.

labe crăcest și s-a injectat în sângele ei insulină de calitate

Experiența de a se injecta cu insulină de calitate a fost făcută de Barlow și se injectase insulină, bănuiala îndreptându-se în mod firesc spre soțul ei. Totuși, pentru mai multă siguranță, s-au făcut experiențe și cu alte substanțe care, la fel ca insulina, reduc cantitatea de zahăr din sânge. Rezultatele au fost clare: toate substanțele au produs efecte similare cu cele produse de insulina caracteristică insulinei

Într-o altă experiență, s-a injectat în sângele ei o substanță care, la fel ca insulina, reduce cantitatea de zahăr din sânge. Rezultatele au fost clare: toate substanțele au produs efecte similare cu cele produse de insulina caracteristică insulinei

moartea prin înecare în apă

Și totuși, Curry a dat de o problemă care a trezit

iei Dick Barlow

dispare complet în circuitul sanguin — a exprimat o lipsă de competență medicală

La o anumită dată, s-a injectat în sângele ei o substanță care, la fel ca insulina, reduce cantitatea de zahăr din sânge. Rezultatele au fost clare: toate substanțele au produs efecte similare cu cele produse de insulina caracteristică insulinei

aratate mai sus. S-a putut stabili astfel cu certitudine că măr-

În decembrie 1957, Barlow a fost acuzat de crimă comisă în legătură cu insulina. Chiar

de insulina. Probabil că Barlow a fost acuzat de crimă comisă în legătură cu insulina. Chiar

și a revărsat o cantitate de insulină și a provocat moartea

Intrând Price și Curry au urmărit pe întreaga durată a lucrărilor principiul de a elimina orice îndoială, și-au dat osteneala și acum să aprecieze teza lui Hobson drept o eventualitate care trebuie examinată, lămurită și înlăturată.

Price, pe care acuzatorul l-a chemat încă o dată în calitate de martor, a combătut această teză prin câteva fraze. El a demonstrat, în esență, că față de cele 84 de unități de insulină care au fost identificate în mica porțiune din țesutul fesei victimei, pancreasul ar fi trebuit să producă — în raport cu greutatea totală a victimei și cu teoria că hormonul se difuzează în corp în mod egal — o cantitate de cea 15.000 de unități, ceea ce este de domeniul absurdului. Spre comparație, a arătat că doza zilnică de insulină la un bolnav de diabet este de 12 până la 20 de unități. Față de această temeinică argumentație, doctorul Hobson și apărătorul nu au mai avut ce să obiecteze.

Judecătorul cauzei, cunoscut pentru scrupulozitatea sa, a rămas la fel de impresionat ca și jurații de exactitatea și grija cu care au fost executate analizele toxicologice. „Acest proces, a declarat el, a avut drept rezultat acumularea de cunoștințe prețioase. Acum nimeni nu mai poate avea îndoieli asupra faptului că acuzatul a știut că o injecție de insulină ucide. Dacă ați ajuns la convingerea, le-a spus el juraților, că a injectat conștient soției sale insulină, atunci nu va fi greu pentru dumneavoastră să trageți concluzia că a făcut acest lucru cu intenția de a o omorî”.

Jurații au deliberat doar câteva minute, după care au pronunțat verdictul „vinovat”. Barlow a fost condamnat la închisoare pe viață. Cu prilejul pronunțării sentinței, judecătorul a declarat: „Ați fost găsit vinovat pentru comiterea unei crime pe care ați premeditat-o rece și crud și care, fără aportul hotărâtor al toxicologiei, nu ar fi fost descoperită niciodată...”

★

Marele edificiu al toxicologiei judiciare, așa cum se prezintă astăzi, se sprijină pe un fundament de experiențe și cunoștințe de peste o sută de ani, iar acest edificiu este nevoit să crească permanent. Într-adevăr, experiența a demonstrat că drumul toxicologiei nu are un punct final. Au trecut de mult timpurile în care numai unele cazuri izolate reclamau colaborarea cu toxicologia judiciară. Acum lumea toxicologiei judiciare cuprinde totul: omoruri, sinucideri, decese dubioase,

intoxicații profesionale ș.a.m.d. Sfera de cuprindere a toxicologiei judiciare se lărgeste continuu; ea este chemată astăzi să demonstreze că alcoolul este cauza a numeroase accidente de circulație. Lumea toxicologiei pătrunde în munca cotidiană a sute de mii de medici care înainte nu șiau să recunoască simptomele otrăvirilor.

Pe de altă parte, toxicologii contemporani știu — și experiența înaintașilor lor este grăitoare în acest sens — că rezultatele obținute într-un domeniu sau altul nu exclud posibilitatea ivirii unor erori. De aceea, lor le este propriu principiul cuprins în cuvintele rostite cândva de Lacassagne: „Trebuie să știi că te înșelești”.

Să privim înapoi la cei 100 de ani de istorie a toxicologiei judiciare și la legătura ei încheată, dar sigură cu poliția judiciară! Puse în balanță, realizările obținute, succesele reprezentă infinit mai mult decât erorile, incertitudinile și deziluziile.

Iar acest bilanț pozitiv înseamnă progresul.

CUPRINSUL

	<u>Pag.</u>
Cheloria și moartea lui Charles Latarge	3
Orașul răspunde : Prezent !	31
Prezența digitalinei a fost dovedită	42
Toxicologia în impas	51
Un reporter demască doi criminali	57
Cromatografia — noua armă a toxicologiei	69
Părul — obiect de dispută în toxicologie	74
Controverse rămase neelucidate	86
Căutați printre barbiturice !	105
F 805	116
Insulina	127

Redactor : cpl. GHEORGHE VARGA
Corector : n.p. RADU STOIAN

Comanda nr. II/S/502063 Dat la cules : 21.04.1973
R. M. nr. 0116 Bun de tipar : 28.08.1973
Lucrarea contine 144 pagini.

Să privim înapoi la cei 100 de ani de istorie a toxicologiei judiciare și la legătura ei înceală, dar sigură cu poliția judiciară! Puse în balanță, realizările obținute, succesele reprezintă înfinit mai mult decit erorile, incertitudinile și deziluziile.

Iar acest bilanț pozitiv înseamnă progresul.
